לקורות ישראל במלכות יון

רשימת ספרים

נדפסים (ובתוכם יחידים בעולם ויקרי המציאות) וכתבי־יד המפיקים נוגה
על חיי היהודים, מנהגיהם, ונוסחי סידורי תפלותיהם של קהלות שונות שהיו
בימי קדם קדמתה במלכות יון

הכינה וגם חקרה

דוד פרענקיל

ובסופה רשימת הפייטנים והפיוטים שבמחזור מנהג קורפו (כתב־יד, שלא
נדפס מעולם) שנתבטל לגמרי ואינו נוהג כעת בשום מקום.

ZUR GESCHICHTE DER JUDEN IN GRIECHENLAND

KATALOG 72

VON HEBR. HANDSCHRIFTEN UND DRUCKWERKE

von

DAVID FRÄNKEL

WIEN II.

Taborstr. 24 a.

יון (Griechenland) I

1. סדר תפלות השנה למנהג קהלות רומניא [1]

נדפס במצות החכם השלם המזכה את הרבים ר׳ אברהם בן הנשא ונעלה הישיש ונשוא פנים כמ״ר יום טוב ירושלמי [2] יצ״ו בבית דניאל בומבירגי מאנוירשא בוינציאה (זה נדפס על השער). שנת רפ״ב 4׳.

בלי השער וחסר רק דפים אחדים. — עקז׳ זה מחזיק ~~423~~ דפים בתבנית 4׳ בגליונות רחבים.

2. (כתב יד) סדר הושענות, מנהג גריגו [3].

כת״י יפה ונוח לקרות.

3. (כתב יד) כתובה לשבועות מתחלת „אשרי העם שמע קול אלהים חיים מדבר מתוך האש״.

12 עמודים 16׳ כתיבה מרובע.

---

1) במקום מלכות יון ותרכיה האירופאית, עמדה לפני חמש מאות שנה ממשלה הנודעת בשם ביזאנץ או רומניא (נוסדה עוד בשנת ד׳ אלפים קנ״ה 395 למספר האזרחים ונכבשה מן התוגרמים בשנת ה׳ אלפים רי״ג 1455 למספר האזרחים) ועוד טרם נוסדה ממשלה הנ״ל, נדדו בני ישראל לשם. ר׳ דוד קמחי (רד״ק) בפירושו (שופטים ב׳ ט״ז) יאמר כי בני בנימין נדדו לארץ רומניא. וכן כתוב בספר שלשלת הקבלה (הוצאה ראשונה) וויניציא שמ״ז דף י״ב: ואלף איש מבנימין לא רצו ללחום עם ישראל והלכו לאיי רומניא.״ (מובא בדברי ימי ישראל בתוגרמה ח״א הוצאה שניה צד 203).

המחזור מנהג רומניא הוא היותר קדמון. השוה שד״ל במבוא למחזור מנהג בני רומא, שם כתוב: „המנהג והמחזור היותר קדמון במנהגי איברופא הוא מנהג רומניא... והיה נוהג בכל ארץ יון ועכשיו כמעט נשכח זכרו״. וראה מה שכתב שד״ל בכרם חמד רביעי מעמוד ל״ו עד ל״ט). השוה עוד צונץ, ריטוס דער סינאגאגאלען פאעזיע צד 79. בערלינער, אויס מיינער ביבליאטעק צד 3 עד 5. (הוצאה זאת יקרה במציאות מאד עד שגם בערלינער שגה בשנת הדפסתה ואחרה לחמשים שנה.) והשוה רוזאניס, דברי ימי ישראל בתוגרמה ח״א (הוצאה שניה צד 206/8) שכותב: מנהג רומניא נתבטל לגמרי ואינו נוהג בשום מקום כעת״.—

2) השוה מה שכתב ר׳ חיים מיכל בספרו אור החיים ערך 119 את פרשת גדולת הר׳ אברהם ירושלמי הנ״ל ושם כתוב לאמור שבמחזור לבני רומניא הזה האריך הרחיב ר׳ אברהם ירושלמי לבאר דברי הרמב״ם בספרו יד החזקה הלכות קידוש החודש בטעם הדחיות ולהתיר השגות הראב״ד מעליו ככתוב בס׳ שארית יוסף להר׳ דניאל הכהן דף י״ב.

3) כן היו נקראים קהילות רומניא; ק״ק גריגוש בסופיא ובאדרינופל (דברי ימי ישראל בתוגרמה ח״א (הוצאה שניה צד 317)).

4. (כתב יד) א) ס׳ מגורלות של שבעים זקנים... בזמן הבית שני באותיות של שבטים ושל אבות כאשר כתובים בחושן המשפט. — נעתק פה טיריי״א יע״א ביום 13 לחודש כסלו משנת תקנ״ה. — 42 עמודים פוליו.

— לוחות שונות תשובות על שאלות שונות.

בסופו בעמוד 40, מאנשי ארטא הייתי הקדמת המעתיק צדוק בכ״ר יוסף יצחקי דע שאני טרחתי הרבה זמן עד... בשנת ה׳ תקנ״ה ליצירה פה עיר הגדולה טיריי״א יע״א... ומצאתי... כתובים אלו הגורלות.

ב) ס׳ הגורלות שחבר הרב הגדול ר׳ אברהם אבן עזרא מסודר ע״פ י״ב מזלות ושמות אנשים שבכתבי הקודש. — 18 עמודים פוליו. ובסופו „על ידי הצעיר המעתיק צדוק בכ״ר יוסף יצחקי מאנשי ארטא הנמצא פה עיר טירייה״.

ג) לוחות ועברונות מס׳ מועד אברהם ועוד ספרים. 20 עמודים בתבנית פוליו.

ד) סגולות וקמיעות ורפואות קצתם מספר שבילי אמונה גם השבעות וציורים ע״פ קבלה מעשיות. 50 עמודים בתבנית פוליו.

בדף ל״ה ביום 23 לניסן שנת תקנ״ה פה חאנייה. — כנראה המעתיק ר׳ צדוק בכ״ר יוסף יצחקי מארטא נודד הי׳ ממקום למקום בעת העתקתו הספר הנ״ל. — 130 עמודים פוליו כתיבה רש״י — יונית.

5. (כתב יד) א) אורים ותומים ס׳ גורלות על פי סימני אבני האפוד והחושן כנ״ל.

ב) ס׳ הגורלות מאבן עזרא על פי סימני העופות כנ״ל ובסופו שער תולדות של בני אדם.

ג) ס׳ רעמים ורעשים

לקוטים מן ד) סוד ישרים.

״ ״ ה) מפעלות אלהים

60 עמודים בתבנית 8׳ כתי׳ ארץ יון.

6. (כתב יד) משפט האורים והתומים ס׳ גורלות כנ״ל עם האותיות כעין טבלאות.

88 עמודים בתבנית 8׳ רובו כתי׳ מרובע ומיעוטו כתי׳ קורסיבה מארץ יון.

7. (כתב יד) קובץ נכתב במדינת יון.

א) עברונות מס׳ בן ישי. — 10 דפים 4׳

ב) סגולות ורפואות שונות גם קמיעות וציורים בקבלה מעשיות.

ג) ספר הפרכום (בדף 26 גם 27).

בדף 36 מכתב מליצה (שנוררות) עבור אחד חולה ונצרך להשיא בתו גם נמצאים קרוב לסופו נוסחאי שטרות שונים מפוזרים.

252 עמודים בתבנית 4׳ תמונה מוזרת „עגולה״ כתי׳ יפה מרובע וכתי׳ עברית הנהוגה ביון.

II. קורפו

8. שו"ת ר' דוד הכהן מקורפו [1])
קושטנדינא (שונצינו) רצ"ז '4.
עם הגהות רבות בכ"י, כנראה הן מבעל הספר החתום על הספר:
משה שלמה זלמן אבד"ק קראקא.
ד' דפים באמצע נשלמו בכתב יפה מאד כאותיות הדפוס.

9. שו"ת בנימן זאב. להג"מ בנימן בר' מתתיהו [2]) טריויש.
ויניציא בומבירגי רצ"ט '4.

10. (כתב יד) תפלה „בעת צרה שלא תבא... תתמלא רחמים עלינו ועל כל ישראל אחינו בכל מקום שהם ובפרט על יושבי העיר הזאת... קורפו יע"א... מכל צרה וצוקה, ומכל צער ונזק, ומפחד ומבהלה וממלחמה, וממכת חרב והרג ואבדן, ומכל מיני כלי זין, ומכל מיני סוללות ומכל מצור ומצוק".
6 דפים '8 כת"י מרובע.

11. (כתב יד) תפלה. „יהי רצון... תוקף הצרות אשר בזמן הזה סבבו כתרו את אחינו בני ישראל אשר בעיר הזאת קורפו יע"א מנוחה הדריכם. ראה אויביהם כי רבו... כמעט חיים בלעום".
10 עמודים בתבנית '8 כת"י מרובע יפה.

12. (כתב יד) מחזור כמנהג ק"ק קורפו [3]) לראש השנה. יפה מאד.
37 דפים בתבנית '4 כתיבה יפה מאד.

[1]) בספר דברי ימי ישראל בתוגרמה, ח"א (הוצאה שניה צד 79) כתוב עליו: „הוא נולד בערך שנת ר"כ באי קורפו... והתהלך לפי הנראה בישיבות האשכנזים אשר רבו בארץ איטליא... בימים ההם היתה ארץ מולדתו מקום מלחמת ים תמידי בין התוגרמים והנוצרים... ע"כ היה נאלץ פעמים רבות לצאת מעיר לעיר... וכן נראה אותו פעם בקורפו (בית כ"ד מתשובותיו) פעם בפטרץ (שם סוף בית י"ב וכן כתוב בספר אהלי תם סימן קס"ח) ופעם בארטא (יצ"ין ריש בית השני ע"ד גירוש יהודים מקורפו). חומר רב וחשוב לקורות ישראל (בגלילות האלה) יכ"ל ספר זה.

[2]) נולד בעיר פאדובה קרוב לשנת רמ"ה, ולמד תורה בישיבת ר' יהודה מינץ אשר סמך אותו להוראה (בנימן זאב סי' לי ול"ט, מובא בדברי ימי ישראל בתוגרמה ח"א הוצאה שניה עמוד 114).
בהיותו בעיר קורפו בשנת ר"ץ השיב תשובה (בסי' ב') להרב מעיר קורפו ששמו ר' דניאל בכ"ר-שמו אבי משפחת שמו המיוחסת עד היום בקורפו (דברי ימי ישראל בתוגרמה הנ"ל).
והיה (הר' בנימן בר' מתתיהו) רב בארטא ועוד קהלות בערי יון. והיתה מחלוקת גדולה בינו ובין ר' דוד כהן הנ"ל Nr. 8 ע"ד היתר עגונה.
בספר הזה יש חומר רב לקורות ישראל בגלילות האלה.

[3]) מחזור מנהג קורפו נתבטל לגמרי ואינו נוהג בשום מקום כלל.
ראה אודות מחזור מנהג קורפו, מ"ש שד"ל בתוספות עלי קדם (ליטעראטורבלאטט דעם אָריענט, עמוד 483)
גם צינץ: דיע ריטוס דעם סינאגאָגאלען גאָטטעסדיענסטעס, עמוד 82).
☛ רשימת הפייטנים ופיוטיהם של מחזורי קורפו הנרשמים ברשימה הזאת אציג בסוף הרשימה.

13. (כתב יד) מחזור ראש השנה ויום הכפורים מנהג קורפו כנ"ל. כתיבה יפה ‎4′.

14. (כתב יד) מחזור מנהג קורפו לראש השנה ויום הכפורים. עד אמצע שחרית ליום הכפורים. (נקוב מעש).
50 דפים ‎4′.

15. (כתב יד) מחזור ליל כפור, שחרית, מוסף, מנחה ונעילה, מנהג קורפו. נחלק לשני חלקים, חלק ראשון: ערבית ליל כפור ושחרית יום הכפורים. חלק שני: מוסף, מנחה ונעילה ליום הכפירים.
240 דפים ‎16′ כתב מרובע יפה מאד עם נקודות וכריכת עור מוזהבת (גאלדשניט)

16. (כתב יד) מחזור לשלש רגלים מנהג קורפו. בדף האחרון לשמחת תורה כתוב לאמור „ואח"כ מברכים לקהל ולחברות ולגבאי מהקופה וגבאי הערכים ולדוכוס ולכל שרי ויניזיאה ואח"כ לשרי העיר וליועצים וסגן המגדל וסגן מהדוגיאות וכל בעלי הדוגיאות".
125 דפים ‎8′ כת"י מרובע עם נקודות נכתב בשנת תפ"ט. מתחיל באמצע נשמת אבל מהפיוטים לא נחסר מאומה.

17. (כתב יד) מחזור לפסח מנהג קורפו (חסר באמצע תפילת יום ראשון מן אמצע „עזרת אבותינו" מסיים בתיבות: וים סוף להם... וחסר עד אמצע הלל, עד תיבות: נעים לזמר ומעולם..." אבל מן הפיוטים לא נחסר מאומה).
124 דפים בתבנית 16. כלילת יופי כתב מרובע ומנוקד. —

18. (כתב יד) סדר תפלות מנהג קורפו. כולל סדר שחרית של שבת וראש חודש. — מוסף לשבת וראש חודש. — סדר שבת וחנוכה. — סדר לשבת שקלים, זכור ופרה. – לשבת החודש ושבת הגדול. – בסופו פיוט נאה לר' משה ב"מ ויואנטי מתחיל: „משיח יבא ויגאלנו..." ובראשו בכתב מאוחר שיר חדש ר"ת מנחם בכ"ר נתן עזר[1] מתחיל: „מרום צור שמך ברכתי..."
ס"ב דפים כת"י מרובע יפה עם נקודות על נייר כמו קלף בתבנית ‎16′.

---

[1]) על ר' מנחם בכ"ר נתן עזר יש בידי

A) Doctordiplom phil. & med., ausgestellt von der Universität in Padua ddo. 28. IX. 1778 für Menachem (Mandolino) ben Natan Azzar. — 8 Seiten Quart Pergament mit Illustrationen.

B) Diplom über Chirurgie für Menachem di Natan Azzar ddo. 1. 4. 1761 in Corfu. — Einblatt Grossfolio mit Aautographen.

ג) כן יש בידי: כתובה נכתבה י"ד יום לחדש ניסן שנת ה' תק"ם. שם החתן: הרופא המובהק מנחם עזר בן... נתן עזר. שם הכלה: רבקה בת יצחק קרידו. שם העד הראשון: חיים שבתי בכמוהר"ר יוסף הכהן. שם העד השני: רפאל אברהם בלא"א שבתי שמו. עם ציורים יפים (בשלל צבעים גם צבע זהב) י"ב מזלות, עקדת יצחק, חלום יעקב ועוד ציורים

ד) כן יש בידי כתובה נכתבה על קלף ממשפחת עזר, כנראה לאחותו של ר' מנחם עזר

19. (כתב יד) סליחות „בליל עשרים לחדש טבת שנת ה'תקכ"א ליצירה ליל שבת קודש נכנסו גנבים לבית הכנסת וגנבו כל הכסף הנמצא בבית ה' וגם ספר תורה אחד מזקן ונעלה אליהו בכ"מ חיים די מורדו ובו ביום החזירו הכל שבח לאל יתברך. – וביום שני כ"ב לחדש הנז' גזר מעלת מורינו הרב חיים שבתי הכהן[1] שיעשו תענית צבור כל שני הקהלות ועשו אותו תענית צבור וכמעט כל הקהל היו עוסקים בתורה כל היום תוך בית הכנסת" כל זה כתוב על השער.

10 דפים סליחות ופיוטים '8 כת"י מרובע ומנוקד.

20. (כתב יד) פיוטים מנהג עיר קורפו. עם ציורים יפים, בשלל צבעים שונים. אלה הם הציורים והכתוב עליהם:

א) שאול ודוד, „ויטל שאול את החנית ויאמר אכה בדוד בקיר"
ב) שמשון הגבור והארי, „וישסע את האריה"
ג) שמשון והחומה
ד) דוד ויהונתן.
ה) דוד וגלית.
ו) תורה מן השמים. „משה וישראל – וזאת התורה אשר „שם משה"
ז) שמשון. „בלחי החמור חמור המורתיים"
ח) משה וישראל. „המן הסלע הזה נוציא לכם מים".
ט) אברהם, שרה והמלאכים. „ואקחה פת לחם וכו' ויאמרו אליו איה שרה"
י) המלאך האתון ובלעם. „אנכי אתונך וכו'".
יא) גדעון. „ויקם גדעון ויהרוג את זבח ואת צלמנע"
יב) עקדת יצחק.
יג–יד) שמש בגבעון דום.

בין הפיוטים נמצא „פיוט נאה למעלת מורינו הרב המובהק אליעזר דמורדו נ"ע" התחלתו: „אחלי יכונו היום מחשבות לבי". גם פיוטים בלשון יון, ספרד ופולייא. 16 דפים '8.

21. (כתב-יד) בקשות לשבת (מהח"ק „אמת קנה" יצ"ו בקורפו) פיוטים שונים בכתיבה מרובעת יפה מאד עם נקודות על נייר כמו קלף.

26 עמודים בתבנית '16. שם בעלי הספר „שמואל בכ"ר משה חיים הלוי
Mose Sinigaglia

נכתבה בששי בשבת ג' חשון תק"ל. שם החתן: שלמה זאקון בן שם-טוב זאקון. שם הכלה: דורו בת נתן עזר. שם העד הראשון: אליעזר די מורדו. שם העד השני: חיים שבתי בכמוהר"ר יוסף הכהן.

[1]) הוא היה רב בעיר קורפו וחתום בתור עד על שמונה כתובות מצוירות שבידי. חיים שבתי או שבתי בן ר' יוסף הכהן. בן יש בידי כתובה שלו שנשא מ' נאמילה בת משה חי קירידו Nr. 45

22. (כתב-יד) **פנקס חברת בקור חולים**, של קהל קדוש קורפו (איטליינו), תקנות החברה מן כ"ה מרחשון שנת שפ"ח (1628) וזכרונות שונים מן בחירות ומקרים אשר קרו במשך שנות שפ"ח עד ת"ה (השוה בדף 4).

הפנקס מפיק נוגה על חיי היהודים בעיר קורפו.

מתחיל „הסכמה" „בראותינו אנחנו יחידי קק"ק (קהל קדוש קורפו) „איטליינו גודל מעלת מצות בקור חולים והתועלת הנמשכת ממנה... לכן „הסכמנו אנחנו ח"מ... לעשות ולקיים לנו חברה אחת של בקור חולים..." חתימות רבות (אויטאגראפים).

15 דפים פוליו מהם עשרה כתובים וחמש חלק.

23. (כתב-יד) **פנקס חברת אנשי מעשה** (קובעי עתים לתורה) מעיר קורפו עם תקנות החברה (שטאטוטען) משנת תע"ה (1715) עד תע"ז (1716).

בדף א' „אל אלקים ה' זכרה להם לטובה ולברכה ולחיים טובים לחברת „אנשי מעשה הי"א. אמרו חז"ל כל מקום שנאמר ויהי לשון שמחה הוא. „כן היה שמחה לנו ויהי בעבור עלינו איש חסיד וקדוש ה"ה החכם השלם „ענותנותו כהלל והכולל, שבחיו מי ימלל, גדול שמו בישראל, גזע ישישים, „וזרע קדושים, קדוש יאמר לו כמהר"ר ישראל מזרחי נר"ו אשר „האיר וזרח פה מחננו קדוש וסידר ותיקן לנו תקון להציל נפשותנו ממות „ולהנחילנו ע"ה (עולם הבא) בעסקינו בתורת אבינו ולקיים מקרא שכתוב „והגית בו יומם ולילה".

בדף ב' ע"א וע"ב. חתימות בני החברה (אויטאָגרפים).

בדף ג' וד'. בחירות וזכרונות שונים.

24. (כתב-יד) **שריד מן פנקס של שתי קהלות אשר בק"ק קורפו.** —

בדף 35 מכתב מק"ק איטליינו לעיה"ק ירושלים שנתנו הכסף ליד ר' משה די טולידו ומבקשים שלא לשלוח אליהם שד"ר כי הם ישלחו כסף מדי שנה בשנה, ונזכרים במכתב הגביר ר' יצחק גאון, החה"ש ר' עמנואל אבוהב, החה"ש... ר' ישראל זאבי, החה"ש ר' בנימין לוי וחתומים ראשי הקהל (אוטוגרפים) משנת „ישובון ובאו" (שפ"ט).

בדף 36 מכתב „אל... מוכים מדינים מלוקים בעוני השבייה בייא בייא הגולים אשר בברינדיש יע"א. „ע"ד דמי פדיונכם... מעיר שאלוניקי".

בדף 39 „תקנה מהממונים מתושבי שתי הקהלות משנת תמ"ז בדבר עשיית הגבינות".

בדף 40 מתחיל „בהיות אמת שמקדמת דנא כתבו הקהלות קדושות יע"א למופקדי פדיון שבויים שבווינציא יע"א בעד השבויים ושבויות שנמצאים בידי טורטי פורמינט..." תקנות שונות בענין המצאת כסף פדיון שבויים.

בדף 40 ע"ב הערכה משנת 1687 „בעד פדיון השבויים שהיו ביד שר טורטי פורמינט" שמות כל בני הקהלות הקדושות וסך הכסף שנגבה מכל אחד ואחד ס"ה 4800 לירא ועוד ענינים שונים חשובים לקורות ישראל בקורפו.

השריד בתבנית פוליו מסומן מן 33 עד 50 מהם 10 דפים כתובים והשאר חלק.

25. (Handschrift) **Documenten zur Geschichte der Juden in Korfu** in Gemeinde Angelegenheiten vom Jahre 1572 bis 1592.

23 Seiten Quart schöne italienische Schrift, darunter Unterschriften-Autografen. Papier und Pergament.

26. (Handschrift) **Universita italiana della Sinagoga Corfiota Aborigina. Contro Universita della Sinagoga Greca.** — Eingabe vom Jahre 1665 in Corfu mit Unterschriften Autogr. vom Ambasador Bortollo Vitt Balio u.m.A.

28 Seiten Quart auf Pergament mit zalreichen Illustrationen in verschiedene Farben.

27. (Handschrift) **Decreti riguardanti le differenze tra la due Sinagoghe.** Corfu 1680.

30 Seiten Quart auf Papier mit Original Unterschriften des Ambasador.

28. (Handschrift) **Segni Giallo.** Verschiedene Documente. Erlässe über den gelben Fleck an d. Kleidern der Juden in Korfu vom Jahre 1454 bis zum Jahre 1747. — 20 Verschiedene Verordnungen zum Teil Originale mit Autografen.

Unbenutztes Material.

29. (Handschrift) **Diaria Relazione dell'Attacco della Piazza di Corfu formatto delle' Armi Ottomane L'Anno 1716.**

46 Seiten kleinfolio schöne italienische Handschrift.

30. (Handschrift) **Verschiedene Zeugnisse der Behörden in Venedig und Corfu** zu Gunsten des Herrn *Chaim Sohn des Elias Coen* ein Jude aus Sabionette in Corfu wohnhaft über seine Verdienste um Staat und der Geselschaft.

Circa 30 verschiedene Zeugnisse vom J. 1625 bis J. 1651 mehrere mit Autographen und Amtssiegeln.

31. לקט האומר כולל סדר התרת נדרים ומסירת מודעה – סדר מלקות. — סדר זכור ברית הנהוג לומר בעיר קורפו (מעשרה בטבת עד ר"ח אדר בכל יום שני וחמישי) עם שאר תחנונים. סדר קדש ורחץ בלשון איטלייאנו כמנהג עירו (קורפו) ובלשון עמו. — גבורות גשם. — גבורות טל. – סדר יהי רצון מה שאומרים בין פסח לשבועות אחר הפרק. – עם הקדמה מר' יוסף הכהן מחבר ספר דברי יוסף. —

וינציא תע״ה 16.
יקר מאד במציאות, ונרשם ברשימת מקורות מבוקשים באוצר השירה והפיוט ח״א.

32. סידור תפלה עם תרגום בכתב ולשון יוני מן א. יצחקי.
קורפו 1885. 8⁰.

33. כתובה לחג השבועות לשני ימים עם עשרת הדברות והוספנו עוד, שירות נאות.
קורפו תרנ״ו 8′.
באוצר השירה והפיוט של החכם דאוידזאהן לא נזכר.

34. שיר לכבוד התורה בהביא אל הקודש... דוד ן׳ נחמיאש הי״ו ספר התורה אשר הקדיש... שנת תרמ״ט מר׳ מימון בן יצחק וינטורה.
קורפו (דפוס יוסף נחמולי) Einblatt.

35. שיר על ענין הנ״ל מר׳ אלישע מפאנו משרת בקודש בק״ק קורפו.
קורפו (דפוס יוסף נחמולי) Einblatt.

36. (כתב יד) וידוי נחלת אבות והיא מגילת פורים ליום תשעה באדר.
„ובכל שנה ושנה בתשעה לחדש אדר יתקבצו יחד בבית הזה כל המשפחה (אם ירצה השם) ויעשו אותו יום משתה ושמחה ומתנה לאביונים ויקראו פתשגן הכתב הזה״ (זה כתוב בצד 10) שסידרתי אני... אליהו ן׳ א״א כמ״ר מנחם הכהן [1]) זלה״ה... לקרא כלם בשם ה׳ ולהודות לו האלקות וההשגחת העולם וכי יש אלקים שופטים בארץ.״ —
תוכן הענין שבני משפחתו (כולם נקובים בשמותם) רצו להדיחו מבית והון נחלת אבותיו וכי אנשי לבב (הרשומים בשמותם) קמו לעזרתו בצר לו; וע״י כן השיבו לו ביתו ונחלתו. — חומר חשוב לקורות עיר קורפו.

37. (כתב-יד) קינה על הרב... כמוהר״ר אליהו בן מנחם הכהן [2]) מקורפו מתלמידו אליעזר בן לא״א שבתי די מורדו.
דף בודד (כתיבה מזרחי).

38. ~~(כתב-יד) דיני ליל פסח, על סדר קדש ורחץ בשפת איטלקית הנהוגה בקורפו כתב מרובע ומנוקד.~~

39. קובץ תעודות ומאמרים נגד עלילת הדם.
קבצם הכומר גריגור זביטזינוב בכתב ולשון יוני.
שמו „אקטוס פוטוס״ (נוגה אור)
מחזיק 16 עם 376 עמודים.
קורפו 1891 [3]) 8′

[1]) השוה לקמן ס״י 37 גם 55.
[2]) השוה מפתח ההספדים ח״ג שנפטר כ״ה סיון תקס״ג וכי נדפס עליו קינה מרי״מ קראקוביה. — והשוה לעיל ס״י 36 גם להלן ס״י 55.
[3]) כנודע היתה בשנה הזאת עלילת דם בקורפו.
ספר זה מאחד מחסידי אומות העולם, הרגיע רוחות הבוערים בעם במלכות יון שהאמינו

40. כתובה נכתבה על קלף, בששי בשבת ביום ב׳ לחדש שבט שנת ה׳תכ״ו ושנת אלף וחמש ותשעים ושמנה לחרבן בית המקדש.
בקורפו (גם יש בה תנאים כתובים).
שם החתן יעקב קירידי בן אברהם קירידי [1])
שם הכלה זאמילה בת משה חביב.
שם העד הראשון משה יעקב מויני.
שם העד השני שמואל קטאלאני.
עם ציורים שונים בשלל צבעים גם בצבע זהב, יפים מאד. (נחתכה וחסרה מן הצד)

41. כתובה עם תנאים נכתבו על קלף, בששי בשבת י״ד ימים לחדש ניסן שנת ה׳ תל״ג בעיר וניזיאה.
שם החתן דוד בן יהודה עשאל מה טוב. [2])
שם הכלה שרה בת שמואל דראגי.
שם העד הראשון יעקב בכמהר״ר משה הלוי.
שם העד השני יוסף בכמהר״ר אברהם ולאנסי.
גם החתן החכם הנעלה הנ״ל חתום עליה.
מצוירת בפרחים ועופות מעשי ידי אומן נפלא, יפה מאד בשלל צבעים גם צבע זהב.

42. כתובה נכתבה על קלף, בששי בשבת י״ד ימים לחדש אדר שנת ה׳ תמ״ג ושנת אלף ושש מאות וחמשה עשר לחורבן בית המקדש בעיר קורפו.
שם החתן משה גאון בן אברהם גאון.
שם הכלה גאמילה בת משה חביב.
שם העד הראשון מנשה חיים פאדווה סעיד.
שם העד השני ישועה ב״ח בבית השן.
שם העד השלישי אברהם קופיו.

43. כתובה נכתבה על קלף, ברביעי בשבת, ט״ו אלול תנ״ב בעיר ויניזיא.
החתן: יעקב חי בן שמואל דראגו.
הכלה: רחל בת דוד חיים מה טוב [3]) בן יהודה עשאל.
שם העד הראשון: דוד בן שלמה אלטאראס [4])
שם העד השני: משה בכה״ר דניאל מאגורו.

בראשונה לדברי הרשעים שהעלילו על היהודים עלילת שוא.

[1]) רוב הכתובות שבאסיפתנו זאת, הן למשפחת קירידי, משפחה חשובה מאד עד היום הזה בקורפו. ועיין לעיל Nr. 18 אות ג׳.

[2]) השוה כתובה 43 ממשפחה הזאת וכנראה דרה המשפחה הזאת בקורפו כי נמצאו שתי הכתובות באסיפת משפחת „קרידי".

[3]) ראה לעיל 41, — בהערה.

[4]) מכונה דב״ש. נדפסו הגהותיו במשניות. בויניציא. היה מפורסם בין רבני עיר ויניציא. והוא הסכים בשנת תס״ג על ס׳ אור קדמון הנדפס שם.

עם ציורים „וראה בנים לבניך" „יגיע כפיך כי תאכל" י"ב מזלות ועוד ציורים שונים (נקובה באמצע וחסרה) יפה מאד גם יש בה תנאים.

44. כתובה נכתבה על קלף בששי בשבת י"א ימים לחדש ...... ה' ת"ע ושנת אלף ושש מאות וארבעים ושנים לחורבן בית המקדש באי עיר קורפו.

שם החתן: אברהם קורוניאל בן יעקב קורוניאל.

שם הכלה: רחל בת שלמה אביהב (הנדן נתן דודה הרופא המובהק [1] יעקב אבוהב).

שם העד הראשון: שובה שבתי דונטי.

שם העד השני: מנחם שמואל ויואנטי.

יש בה גם תנאים כתובים בכתב ולשון איטלקית.

עם ציורים של צבעים שונים (נקובה מעש).

45. כתובה נכתבה על קלף בששי בשבת ח' ימים לחדש אלול שנת ה' תפ"ב לב"ע ושנת אלף ושש מאות וחמשים וארבעה לחרבן בית המקדש באי עיר קורפו.

שם החתן [2]: שבתי הכהן בן מנחם הכהן.

שם הכלה: גאמילא בת משה חי קירידי.

שם העד הראשון: משה בלא"א כמהר"ר שלמה אשכנזי.

שם העד השני: אברהם בכ"ר מתתיהו.

עם ציורים רבים ויפים מאד בשלל צבעים גם צבע זהב.

(נקובה באמצע וחסרה).

46. כתובה נכתבה על קלף, ברביעי בשבת ט"ו ימים לחדש סיון שנת ה' ת"צ ושנת אלף ושש מאות וששים ושנים לחורבן בית המקדש בעיר קורפו.

שם החתן: הרופא הטבעי יעקב [3] קרידי בן משה חי קרידי.

שם הכלה: רבקה בת הרופא הטבעי המובהק [4] יעקב אבוהב.

שם העד הראשון: מנחם שמואל ויואנטי.

שם העד השני: משה בלא"א שלמה אשכנזי.

ועוד יש חתימה של רב העיר חיים שבתי בכמה"ר יוסף הכהן ז"ל.

עם ציורים נפלאים בשלל צבעים, וגם צבע זהב, פרחים יפים מאד חיות ועופות שונות מעשי ידי אומן נפלא. הציורים הם: י"ב מזלות וציור גדול ירושלים עיר הקודש, ובית המקדש, שני לוחות הברית, ועמודים סביב. יפה מאד מעשי ידי אומן עד להפליא.

(באמצע הכתובה יש כתם ונקובה מעט)

---

[1]) (ראה Nr. 46)

[2]) ראה לעיל Nr. 19

[3], [4]) לא נזכרו שמותם ברשימת שטיינשניידער של „Jüdische Aerzte" במכבה"ע „צייטשריפט פיר העבר. ביבליאגראפיע" (שנים שונות).

47. כתובה עם תנאים נכתבו על קלף ברביעי בשבת ביום א׳ לחדש אדר שנת ה׳ תצ״ה ושנת אלף ושש מאות וששים ושבעה לחורבן בית המקדש, בעיר קורפו.

שם החתן: אברהם קרידי בן משה חי קרידי.

שם הכלה: מרים בת רפאל יצחק כהן ארא.

עם ציורים נפלאים: י״ב מזלות, ופרחים ועופות יפה מאד עד להפליא.

שם העד הראשון: מנחם שמואל ויואנטי.

שם העד השני שבתי בלא״א אברהם די קאסטרו.

שם הרב חיים שבתי בכמהר״ר יוסף הכהן.

48. כתובה נכתבה על קלף ברביעי בשבת י״ב ימים לחודש ניסן שנת ה׳ תקי״א ושנת אלף ושש מאות ושמונים ושלשה לחורבן בית המקדש באי עיר קורפו.

שם החתן יצחק חי קירידי בן משה חי קירידי.

שם הכלה אסתר בת הרופא המובהק יעקב קירידי [1])

שם העד הראשון שבתי במהר״ר יוסף הכהן.

שם העד השני הרופא [2]) אליעזר די מורדו.

עם ציורים רבים ויפים בשלל צבעים. (נקובה ונחסרה באמצע).

49. כתובה נכתבה על קלף ברביעי בשבת י״ד ימים לחדש חשון שנת ה׳ תקי״ט לב״ע ושנת אלף ושש מאות ותשעים ואחד לחורבן בית המקדש אי עיר קורפו.

שם החתן אברהם גאון בן רפאל שמואל גאון.

שם הכלה שרה בת הרופא המובהק יעקב קירידי.

שם העד הראשון חיים שבתי במהר״ר יוסף הכהן.

שם העד השני ראובן בכ״ר יעקב די מרדו.

עם ציורים רבים ויפים בצבעים שונים, י״ב מזלות ועוד ציורים (חסרה מן הצד ונקובה באמצע).

50. כתובה ותנאים נכתבו על קלף ברביעי בשבת ט״ו ימים לחדש מנחם אב שנת ה׳ תקכ״ב לב״ע ושנת אלף ושש מאות ותשעים וארבע לחורבן בית המקדש בעיר קורפו.

שם החתן יצחק חי גאון בן שמואל גאון.

שם הכלה זאמילה בת אברהם קרידי.

שם העד הראשון חיים שבתי במהר״ר יוסף הכהן זלל״ה

שם העד השני מיימון במהר״ר אליהו וויואנטי.

עם ציורים נפלאים מעשי ידי אומן י״ב מזלות עם חיות ועופות ופרחים מצויר בשלל צבעים גם בצבע זהב יפה מאד.

---

[1], [2]) לא נזכרו אצל שטיינשניידער ברשימת הרופאים הישראלים (בצייטשריפט פיר העבר. ביבליאָגראפיע. כנ״ל

☞ כתובה נכתבה על קלף משנת תק״ל נרשמה לעיל Nr. 18 אות ד׳

51. כתובה נכתבה על קלף בשני בשבת י״ד ימים לחדש ניסן שנת ה׳ תקל״ז לב״ע ושנת אלף ושבע מאות ותשעה לחורבן בית המקדש בעיר קורפו.

שם החתן יהודה אבוהב בן יוסף אבוהב.
שם הכלה רבקה בת יהודה חיים אבוהב.
שם העד הראשון חיים שבתי במה״ר יוסף הכהן זלל״ה.
שם העד השני שמואל מילי.

עם ציורים נפלאים י״ב מזלות, ארבע תקופות השנה, עקדת יצחק, חלום יעקב, משה, דוד, ועוד. יפה מאד מעשי ידי אומן נפלא.

52. כתובה נכתבה על קלף. באחד בשבת ארבעה עשר ימים לחדש תשרי שנת ה׳ תקמ״ג לב״ע ושנת אלף ושבע מאות וחמש עשרה לחורבן בית המקדש באי עיר קורפו.

שם החתן אליעזר כהן בן גבריאל כהן.
שם הכלה לונה בת אברהם בן חיים יהושע.
שם העד הראשון נסים הכהן.
שם העד השני אברהם בכהר״ר קלמן פירו.

מצוירת בציורים יפים, י״ב מזלות, פרחים יפים בצבעים שונים (חסרה מן הצד).

53. שריד מן כתובה שנכתבה על קלף. ברביעי בשבת ח׳ ימים לחדש חשון שנת ה׳ תק״נ ושנת אלף ושבע מאות ועשרים ושתים לחורבן בית המקדש אי עיר קורפו.

שם החתן יעקב חי קירידי בן יצחק חי קירידי.
שם הכלה רבקה בת אברהם גאון.
שם העד הראשון ושם העד השני חתימתם נטשטשו ובלתי אפשר לקרותם [1]) עם ציורים יפים (מקצתם נחסרו).

54. כתובה עם תנאים, נכתבו על קלף. ברביעי בשבת ח׳ ימים לחדש חשון ה׳ תק״נ ושנת אלף ושבע מאות וצשרים ושתים לחורבן בית המקדש באי עיר קורפו.

שם החתן דוד מברוגונטי בן חיים שבתי מברוגונטי.
שם הכלה שרה בת יצחק קירידו.
שם העד הראשון מרדכי בכהר״ר יעקב משולם.
שם העד השני מרדכי חיים במי״י דנחמולי.

עם ציורים יפים בשלל צבעים גם צבע זהב, י״ב מזלות ארבע תקופות השנה, דוד המלך ועוד.

(נקובה באמצע וחסרה מן הצד).

☞ כתובה על קלף משנת תק״ם נרשמה לעיל Nr. 18 אות ג׳.

[1]) כנראה הן הם החתומים על Nr. 54 כי הר׳ יצחק חי קירידי כפי הנראה השיא בנו ובתו ביום אחד ובמעמד אחד.

55. כתובה נכתבה על קלף ברביעי בשבת ביום ד' לחדש כסליו ה'תקנ"ה בעיר קורפו.
שם החתן: יהושע פורטי בן אברהם פורטי.
שם הכלה: לאה בת משה גאון.
שם העד הראשון: אליהו בן מנחם הכהן [1].
שם העד השני: מנחם בכ"ר משה בוללי.
עם ציורים בשלל צבעים שונים: י"ב מזלות, עקדת יצחק, חלום יעקב ועוד.
(נקובה באמצע וחתוכה מן הצד).

56. כתובה נכתבה על קלף ברביעי בשבת ביום א' לחדש חשון שנת ה' תקע"ז ושנת אלף ושבע מאות וארבעים ותשע לחורבן בית המקדש בעיר קורפו.
שם החתן: משה ויואנטי בן אליהו ויואנטי.
שם הכלה: רחל בת רפאל משה גאון.
שם העד הראשון: אליעזר ן' א"א שבתי די מורדו.
שם העד השני: יצחק חיים בן יהושע פרנס.
מצוירת בפרחים וצורות בצבעים שונים יפים מאד.

57. כתובה נכתבה על קלף ברביעי בשבת יום ח' לחדש אדר שנת ה' תק"פ לב"ע ושנת אלף ושבע מאות לחורבן בית המקדש בעיר קורפו.
שם החתן אברהם מאברוגונאטי בן חיים מאברוגונאטי.
שם הכלה אסתר בת יעקב חי קירידי.
שם עד הראשון אליעזר די מורדו.
שם עד השני מיכאל כהן.
עם ציורים נפלאים מעשי ידי אומן נפלא בשלל צבעים. ציור חתן וכלה, מעמד הר סיני, דוד המלך, אהרן הכהן, י"ב מזלות בי"ב עגולים, ד' תקופות השנה בד' עגולים, עקידת יצחק, חלום יעקב עם הסולם, ציור האשה עם בעלה ועמודים סביב לה, עם פרחים יפים הכל נעשה באומנות נפלא, מאד מרהיבים את העין.

58. כתובה נכתבה על קלף בראשון בשבת י"ב ימים לחדש אלול שנת ה' תר"ה ושנת אלף ושבע מאות ושמנה ושבעים לחורבן בית המקדש בעיר קורפו.
שם החתן: דוד אוזיליו בן משה אוזיליו.
שם הכלה: שרה בת יצחק חי קרידו.
שם העד הראשון: יהודה ביבאס בלא"א הרב החסיד כמהר"ר שמואל.
שם העד השני: דוד בן מ. לוי (חתום בכתב רומית). עם ציורים בשלל צבעים שונים.

---

[1]) ראה לעיל Nr. 36 גם Nr. 37

☞ כתובות מעיר ארטא נרשמו להלן Nr. 93

III מנהג יאנינא וארטא [1]

59. פרקי אבות. עם פתרונו בלשון הקודש... כמנהג יאנה [2] יע"א [3]
שאלוניקו תקנ"ח 16′

60. פרקי אבות. עם פתרונו בלשון הקודש... כמנהג יאנינה (*)
שאלוניקו תקצ"ב 16′.

61. פרקי אבות. עם פתרונו בלשון הקודש... כמנהג ק"ק יאנינה
שאלוניקו (דפוס יצחק גאון) תרי"ג 8′.
בסופו פיוטים „יה רבון" „ובר יוחאי נמשחת, אשריך".

62. פרקי אבות. עם פתרונו בלשון הקודש כמנהג יאנינה וארטה
ובסופו פיוט יה רבון ובר יוחאי נמשחת.
שאלוניקו תרל"ה.

63. פרקי אבות. (כתב יד) עם פתרון ובאור בשפת יון באותיות עבריות
כמנהג יאנינא וארטא. מר′ אברהם דוד אברהם מעיר יאנינא.
60 עמודים 8′ כתיבה מרובעת.

64. שיר השירים. עם תרגום... במצות ק"ק יאנינה, ה′ עליהם יחיו.
שאלוניקו ה′תקס"ט 8′, (דפים אחדים פגומים).

65. שיר השירים שנוהגים לקרות בימי הפסח עם התרגום בכל פסוק לפי
עיר יאנינה.
(שאלוניקו) בדפוס של ר′ חיים אשכנזי ת"ר.

66. שיר השירים עם תרגום יונתן כמנהג יאנינה וארטה
סאלוניקו תרל"ה 8′.

67. (כתב-יד) א) שיר השירים עם תרגום יונתן בן עוזיאל מתורגם ליונית,

---

[1]) רק בעיר יאנינא ועיר ארטא היהודים מדברים ביניהם שפת יונית *) ובשאר ערי יון יהודים מדברים בשפת ספרדית (לדינו) מלבד בעיר קורפו ששם מדברים היהודים בשפת איטלקית.

בס′ דברי ימי ישראל בתוגרמה הוצאה שניה צד 13 כתוב: בשנת קצ"א (1431) „כבשו התרכים את העיר המהללה יאנינא ויתר ערי האלבניא אשר ישבו שם יהודים כמעט ברוב הערים עוד מימי ממלכת מקדון כי כן יספר הנוסע ר′ בנימן מטודילא (במאה הי"ב) שמצא בכל המחוז ההוא לא לבד יהודים אך גם איזה נוצרים אשר ממעי יהודה יצאו... וקוראים בניהם בשמות היהודים.

[2]) יאנינא, השוה מה שכתב החכם ר"א ברלינר בס′ „אוים מיינער ביבליאָטעק" צד 12 אודות מנהג יאנינא, — ולא נודע לברלינר רק דפוס מנהג יאנינה שנדפס בשלוניקי שנת תרל"ה (Nr. 62 מרשי′ זאת) מפני יוקר מציאותם וגם לרושמי רשימות אחרים בלתי נודעה.

[3]) בסופו יש פיוט „בר יוחאי כנהורא דשמשא" שלא נודע ממקום הזה לדאוידזאהן בס′ אוצר השירה והפיוט Nr. 1337 גם יש בו פיוט „יה רבון".

(*) בסופו פיוט „בר יוחאי בנהורא דשמשא" שלא נודע לדאווידזאהן ממקום הזה בס′ אוצר השירה והפיוט No, 1337 (השוה נומער הקדום).

---

*) השוה פירושי חלקי תניך בשפת יונית Nr. 96 והלאה.

באותיות עבריות כפי מנהג יאנינא וארטא לקרות ולשיר אותם אחרי תפלת מנחה בימים אחרונים של פסח. —
52 עמודים בתבנית 8׳ כתיבה מרובעת.

ב) מעריבים כפי מנהג יאנינא. — „לליל ר"ה 1) אמוני נבונים. — ביום קודם ההגבהה 2) ד׳ מה נעמה אהבתך". — ביום הסליחה קודם ההגבהה 3) קול יעקב יקרא ממעמקים. — לליל סכות 4) „אתלונן בצל מחורב". — לליל שמיני עצרת 5) „זה יום אישש להאמיני אורח חיים". — לליל א׳ וב׳ של פסח 6) „ליל שימורים אותו אל חצה". — לשביעי של פסח 7) „יה שלח אורו". — ללילי שבועות 8) „אל נגלה בסיני". — ביום א׳ של שבועות 9) „יום מעמד סיני" 10) „בי אל דבר" 11) „מי עלה שמים וירד".
8 עמודים בתבנית 8׳ כת"י מרובע. —
— כל הקובץ 60 עמודים. —

68. ספר התקנות. מחברת תלמוד תורה מעירנו זאת יאנינה בשנת ה׳תר"ה, ווין 8׳.

69–73. א) (כתב יד) פיוט לפורים. מנהג יאנינה מתחיל: „החל לשון תדברי, נפלאות תספרי".

ב) פזמונים לפורים. בשפת יונית הקדומה, באותיות עבריות, הוא העתקה מפיוט הנ"ל ויש בו גם פיוטים לפורים-סיציליא [1]) שהוא ביום י"ז שבט וקוראים בו מגילת סאראגוסא, הפזמונים האלה יקרים במציאות מאד. השוה מה שכתב רוזאניס בס׳ דברי ימי ישראל בתוגרמה, ח"א הוצאה שניה עמוד 302, שהוא „יקר המציאות עד מאד". נדפס בשאלוניקו בשנת תרל"ה.

ג) פזמונים לפורים. הנזכרים לעיל. בכתב ולשון יונית החדשה. קורפו תרצ"א 16׳.

ד) (כתב יד) מגילת סאראגוסא. כתובה בגלילה (על נייר) מוצאה מעיר יאנינה.

ה) כתב יד) מגילת סאראגוסא. כתובה על קלף (מוצאה מעיר סאלוניקו). כתיבה חדשה, יש בה שינויים קטנים מהנ"ל.

74. (כתב-יד) א) פזמונים לפורים בשפת יונית בסופו כתוב: „עד כאן נשלם פזמון פורים שושן כנהוג במקצת ארצות היהודים".

ב) „פזמון השייך לפליטים היהודים על הנס הנעשה להם באי סיקיליא" בשפת יונית. וכתב עברי.
8 עמודים 4⁰ כת"י מרובע יפה, חדש ממש.

75. (כתב-יד) דינים של פסח בשפת יונית באותיות עבריות על סדר קדש ורחץ. — 8 עמודים 16⁰ כתי׳ מרובע.

---

[1]) ע"ד היו"ט פורים שקובעים ציבור לעצמם על נס שנעשה להם, אם חייב לקיימו מי שעוקר דירתו משם, ראה: שו"ת מהר"ם אלשקרו סי׳ מ"ט, שו"ת חתם סופר חלק או"ח סי׳ קצ"א שחייבו ועיין שם סי׳ קס"ג.

76. (כתב-יד) התרגום מן ההפטרות, בהעתקה עברית [1] „בעת ההיא" (א׳ של פסח) „וידבר דוד את דברי" (ז׳ של פסח) „עוד היום בנוב" (ח׳ ש"פ).

77. (כתב יד) קובץ א) תרגום עברי מן הפטרות פסח.
1) בעת ההיא אמר ד׳ אל יהושע (לראשון של פסח).
2) וידבר דוד לד׳ את דברי השירה (לשביעי של פסח).
ב) כתובה לשבועות מתחלת „אשרי העם כנ"ל" Nr. 4.
ג) קינה לת"ב על שבעה בני חנה מתחלת „בת עמי".
ד) מדרש אלה אזכרה.
ה) „אפתח בקינה ואמרר בילל‍ה" ע"ס א"ב ומנצפך חתום „יצחק חזק".

78. (כתב-יד) פיוטים רובם לשמחת תורה כמנהג יאנינא וארטה ובתוכו תפילת הנותן תשועה למלכים בשביל המלך שולטן עבדיל מגיטי. ובתוכם יש פיוט „אשחרך כי טוב חסדיך" Nr. 7893 אצל דאווידזאָהן (שלא נדפס מעולם רק נודע מצונץ ולאנדסהוט) והוא עברית, ובסוף כל חרוז מסיים בתיבות אחדות בשפת יונית: „פרטי טשינייא מתודולשומא" וחתום אברהם שמואל. בסופם יש פיוטים בשפת יונית:
1) אקשייה קרימונני.
2) אושאן טאשימי טוקאלו (בריאת העולם).
3) איניחיטא אייאפופשיסני טרבאני (למוצאי שבת).
4) קינה גלושה נמילייש (לפורים).
58 עמודים 16^0 כת"י מרובע עם נקודות, יפה מאד, חתום עליו „משה אברהם שלמה רגוסיס".

79. (כתב-יד) סדר פיוטים מנהג יאנינא וארטא כתיבה יפה מאד כלילת יופי ובתוכו פיוט „אין כאל שליט גוזר גזרה" הנזכר אצל צונץ צד 652 השוה דאווידזאהן א 3017 שלא נדפס בשום מקום עד כה.

80. (כתב-יד) פיוטים (בשפת יונית) חדשים גם ישנים. פה יאנינא. לשבת 1) אסיס פריא טז ישראל, למוצאי שבת 2) אי נחטא אי אפופליני, עקדת יצחק. 3) יה רבי פויסי 4) איומופיא איני אפו טון 5) ד׳ אתה ידעת נגדך תאותי, מין אפיניס טין פסיחימו 6) פנרא נא ריילו ייויטו פו תילי נא 7) ונפשי תהללך ורוחי ונשמתי. קו אומברוסטו סו ד׳ תימו 8) אוסן טסי מי טו קאלו, סן טל לגרמוזיני 9) (בריאת עולם) אובל קי אן איסטי זונדו. 30 עמודים 16^0 כתיבה מרובעת.

---

[1]) זה היה מנהג יאנינא לבאר התרגומים בציבור ללשון הקודש וכן תרגום שיר השירים נאמר בציבור בעיר הזאת בלשון הקודש. — וכן פירוש הפרקי אבות נאמר בעיר הזאת בלשון הקודש.

81. (כתב-יד) **ברית קול שמואל**, לימודים לליל שלפני המילה. על השער: להיות כולל ביופי בשלימות דברים אשר לא היו לעולמים ויחי הו"ד לנצח וכי סידורו על ידי מקטני ארעא רועה צאן לבני ישראל הצעיר שמואל ב"ר יחיאל חיים הי"ו.

הוא הי' רב בעיר יאנינא ובנים לא הי' לו ולכן קרא שמו על הספר.

ב) **מעריבים**. מנהג יאנינא (כנ"ל Nr. 67).

82. (כתב-יד) ס' **מסלת הלמוד** בעברית עם העתקה אצל כל מלה ומלה בשפת יונית ככתבם, ובשפת טורקית ככתבם מר' אברהם משה אברהם. כתיבה מרובע יפה מאד. 76 עמודים בתבנית 4'.

83. (כתב יד) **מכתבים מעיר יאנינא אל בארון הירש ואל חברת „כל ישראל חברים"** ועוד מכתבים בעניני הכלל ושטר משנת תר"י.

84. **זהר עם פירוש מקדש מלך**. ג' כרכים עור יפה, כלילת יופי, כריכה מוזהבת ועל כל כריכה וכריכה „חשמ"ל" שהיא ראשי תיבות חיים שמואל הלוי (אב"ד ור"מ בק"ק יאנינא) השוה ס' אברהם את ידו ח"א דרוש י' לשבת תשובה שהספידו בק"ק אלגאזי בשנת תרמ"ה. (מפתח ההספדים ח"ב צד 17).

ליוורנו תרי"ח 2'.

IV. פטריץ [1]

85. (כתב יד) **פיוטים רבים ובתוכם בלתי נדפסים** (מנהג פטראס?) ובסופו חשבונות שונים כתובים מקצתם בכתב עברי ומקצתם בכתב יוני. 130 עמודים כת"י נקי ונוח לקרות.

---

1) בפטרץ ישבו היהודים עוד מן המאה התשיעית למספרם והיו עוסקים בגידול תולעי המשי. (השוה דברי ימי ישראל בתוגרמה חלק א' הוצאה שניה עמוד 33 הערה 1) והיתה בימי קדם קהלה חשובה.

בעת גירוש שפאניען גר בעיר פטרץ איש נדיב ר' ישעיה מישיני (אולי על שהיה מילידי עיר מיסינה באיטליה) אשר תמך ברוח נדיבה בידי הגולים, ובין האנשים אשר תמך ברוח נדיבה היו אנשי שם כמו דון גדליה ן' יחייא ודון דוד ן' יחייא (דברי ימי ישראל בתוגרמה ח"א הוצאה שניה עמוד 89).

השוה עוד דברי ימי ישראל בתוגרמה שם עמוד 226/8 על דבר המחלוקת שהיתה שם בין קהל רומניא ובין הספרדים והציציליאנים בשנת ש"מ בשם ש"ת הרשדים חלק יו"ד סי' קנ"ג, ועיין עוד בס' דברי ימי ישראל בתוגרמה שם עמוד 114.

ובמשך הימים נתבטל ישוב הישראלי שם, ולא נותר במקום הזה אף יהודי אחד. רק במאה האחרונה נתחדש ישוב הישראלי שם, ונבנה בית הכנסת קטן בנוי לתלפיות.

בעזרת בית הכנסת דשם מונחים שרידי מצבות אשר אני מעתיקם בזה:

V. ארטא [1]

86. (כתב-יד) פזמונים ופיוטים שונים כמנהג קהלה עתיקה אַרטא במדינת

מצבות מעיר פטרץ

א

משנת שע"ט 1519

... מצבת קבורת
האשה הכבודה מרת
מירקדא תמ"ך [1]) אשת
הגביר נעלה ונבון
כה"ר א ב ר ה ם
א ל ו י ל נ ס י יצ"ו
נפטרה יום ש"ק
כ"ח אלול ה'שע"ט
ליצירה. תנצב"ה.

ב

משנת שפ"ב 1522

אמרו אתם, עתה אקום
הראיתם את ר' יצחק
הרביץ בקול, תורה לכל,
יצאת בת קול, והוא לוי
אני יצחק, עובד שחק
כבר נמחק, לעפר גוי
כף אדרי, פנה אדרי
יום רביעי גוע יצחק
ה'שפ"ב תנצב"ה.

1) ראשי תבות: תהי מנוחתה כבוד.

ג

משנת שפ"ח 1527

אשה חשובה הכבודה
מרת א ס ת ר תמ"ך
שנפטרה ביום ו' כ"ה
לחדש כסליו ה'שפ"ח
ומצבת בנה הנער
משה גבאי ז"ל

ד

משנת שצ"ג 1533
(ה ת י כ ת א ב ן)
חדש אדר שנת שצ"ג
תנצב"ה.
ר . . .

1) ר' בנימין מטולידו בספרו מסעות ר' בנימין (במאה הי"ב) כותב לארטא או ארטא מאה יהודים ובראשם ר' ארקולטאב.
בס' דברי ימי ישראל בתוגרמה חיא הוצאה שניה צד 113 כותב: „ארטא... ושם היתה

יון. (שם קוראים המגלה גם בחמשה עשר באדר מפני שהעיר עתיקה ויש ספק אם העיר מוקפת חומה מימות יהושע בן נון).

יש בתוכו פזמונים שלא נדפסו במקום אחר ובלתי נודעים, לדוגמא: 1) יושב בשמים ישחק (יוסף) (דף 15) 2) יצרת שבע רקימים (דף 16) וזולת זה 3) יום יום פניך אשחר (יעקב) (דף 17 ע"ב).

וגם קצתם שנודעו רק מפי צונץ כמו: „אהבתיו יודיע לכם" (דאווידזאהן Nr. 1267) „אשחרך כי טוב חסדך" (דאווידזאהן Nr. 7803).

פיוטים רבים חתומים י צ ח ק ש מ ו א ל, ב ל ת י נ ו ד ע י ם. – גם ישנם פיוטים רבים בשפת יונית בכתב עברי, וגם קצתם מקצתם עברית ומקצתם יונית, לדוגמא:

בדף 22 פיוט יוני מתחיל „איומרפיא איני אוח'ן" בדף 28 פיוט יוני מתחיל „אושי קאן אישטי" בדף 44 ע"א עד סוף 48 פיוט בסעודת פורים בלשון יון מתחיל „קינא גלושה נא מילישא" (זה נדפס בשלוניקי, השוה סי' 67–71) מחציתם עברית ומחציתם יונית. בדף 12 ע"ב (ר"ת בחרוזים שבתי) „שעה ניב דל אדון הורני קילאר גומלי דונייא" בדף 28 (פיוט לר' יצחק שמואל) „ה' אתה ידעת נגדך כל תאותי מי מפי קיש טיפשישימו אוחטו קושמו נחתי". הפיוט הזה נזכר אצל דאווידזאהן Nr. 770 אבל התרגום יוני משונה פה.

בדף 28 ע"ב (ר"ת משה אשה) „מרום אל חי ונשא, שוקים וארשי באנישלא" כן יש בדף 28 ברכת המלך בלשון ע ר ב י. – בייחוד יש ענין רב מנהגי נשואין ופיוטיהם שלא נמצאו במקום אחר. – הפיוט הראשון (ראשי החרוזים דויד) „דרכים פנו מסלה, בקול חתן וקול כלה".

102 עמודים בתבנית 8' כתי' מרובעת יפה. שם בעל הספר „משה חיים נחומיאש".

87. (כתב-יד) פיוטים מנהג יאנינא וארטא גם לפורים (שלא נכתבו בסי' הקדום) גם פיוטים יונים בשפת עברית.
52 עמודים 16'.

88. (כתב-יד) פיוטים ופזמונים שונים (מנהג ארטא ?) ובתוכם בלתי נדפסים גם פיוטים בשפת יונית ואחד בלתי נודע מכת"י אחר.
16 עמודים 16' כתי' רש"י ונוחה לקרות.

89. (כתב-יד) בקשות שונות ופיוטים, ועל דף האחרון פיוט מעורב עברית ויונית. – בדף הראשון תפילות לעת מלוך אדון השולטן מוראט החמישי והשר המשנה אקיף פאשא, כנראה נכתב בעיר יאנינא או ארטא.
10 עמודים בתבנית 16'.

עדה יהודית גדולה נפרדה לארבע קהלות: בני קורפו קלבריאה, פוליא וציציליא (השוה שו"ת רד"ך בית י"ג ע"ד דין ודברים שבין הקהלות). - ראה שם גם שמות רבני עיר ארטה. - גם ר' מתתיהו בר' בנימין (מחבר שו"ת בנימין זאב) היה מרבני עיר ארטה.

90. (כתב-יד) שו"ת בדין ראובן מעיר ארטא שידך אשה יתומה בעיר יאנינה ובשעת השידוכין התנו... שלא יורשה לעקור דירתו מעיר יאנינה... ואח"כ חזר בו מצד טעמים רבים הכתובים בשאלה. חסר בסוף.

91. (כתבי יד) אסיפה כתובות שונות (שנכתבו בעיר ארטא במאה שעברה) קמיעות ושמירות ליולדות [1] עם שם אבי הילד ויום הולדת הילד שמשתמשים בהן בערי יון עד היום בתור תעודות השמיות (Dokumenten) על מספר השנים.

92. תקנות לחברת תלמוד תורה מעיר ארתה, בשפות עברית יונית וצרפתית.
קורפו תר"מ 8'.

93. כתר תורה, לר' דוד ויטאל על תרי"ג מצות, חיברו בעיר ארטא ככתוב בסוף הספר.
קושט' רצ"ו 2'.

94. (כתב יד) פירוש המלות של ישעיה ושל ירמיה, בשפת יונית באותיות עבריות.
74 עמודים 8'.

95. (כתב יד) א) פירוש המלות מן ישעיה, ירמיה עד אמצע סי' י"ב בלשון יון (גריכיש) באותיות עבריות.

ב) שרשי שפתינו לשון הקודש עפ"י א"ב עם פירושם בלשון יון (גריכיש) באותיות עבריות.
280 עמודים 8' כתיבה יפה ונוח לקרות.
(השוה סי' הקדום).

96. (כתב יד) פירוש המלות בספר תהלים. בשפת יונית באותיות עבריות.
66 עמודים 16'.

97. (כתב יד) פירוש המלות בספר תהלים. בשפת יונית באותיות עבריות.
50 עמודים 8'.

---

[1]) מן משפחת „מיוני" משפחה חשובה בעיר ארטא, ישנן שמונה קמיעות שמירות קצתם עם ציורים גם תעודה אחת שטר מכירה משנת תרל"ו, מהאחים ישועה ויצחק בני רפאל אברהם מיוני שמכרו לאחיהם רפאל יעקב מיוני.

הקמיעות משונות זאת מזאת בעוד שבאחדות פרשת שמע ישראל נכתבה כראוי בלתי נכתבו בהאחרות: „שמע ישראל כוזו במוכסז כוזו אחד, בשכמל"ו, ואהבת את כוזו במוכל... יש כתובה אחת ממשפחת „מיוני". כן קמיעות למשפחת יצחק שבתי ברוך יש באסיפה זו.

בכתובות ובשטרות הנ"ל נכתב „מתא קרנניא דנהר ארטא מקיף אותה" (השוה ס' שו"ו בנימן זאב סי' פ"ז מובא בס' דברי ימי ישראל בתוגרמה ה"א הוצאה שניה עמוד 154 שכן נהו מימי קדם קדמתה לכתוב בגטין ובשטרות שבעיר ארטא).

(כתב יד) פירוש המלות בספר תהלים באריכות, מתחיל באמצע סי' ד' (יש בו תוספת מרובה על סי' הקדום). 98.
114 עמודים.

(כתב יד) א) פירוש המלות של איוב. בשפת יונית באותיות עברית. 99.
28 עמודים 8'.
ב) פירוש שיר השירים. בשפת יונית באותיות עברית.
4 עמודים 8'.

(כתב יד) א) פירוש המלות של תהלים. בשפת יונית (גריכיש) באותיות עבריות. 100.
112 עמודים 8' כתיבה יפה מאד.
ב) פירוש המלות של מי כמוך. (פיוט לשבת קודם פורים) בשפת יונית באותיות עבריות.
12 עמודים 8'.
ג) פירוש מגלת אסתר. בשפת יונית באותיות עבריות.
14 עמודים 8'.
ד) פירוש המלות של ירמיה. בשפת יונית באותיות עברית.
48 עמודים 8'.
ה) פירוש המלות של יחזקאל. בשפת יונית באותיות עבריות.
30 עמודים 8'.
ו) פירוש אזהרות לשבועות. ליום ראשון וליום שני לר' שלמה ן' גבירול ובראשו רשות לאזהרות מתחיל אמון (דויד ן' אלעזר בקודה).
40 עמודים.
כל הקובץ מחזיק 260 עמודים 8'.

(כתב יד) א) פירוש המלות על המדרש רבה. בשפת יונית] באותיות עבריות. 101.
רק עמוד אחד.
ב) מהלך שבילי הדעת. לוח מכל שרש ש' שמאלית וש' ימנית. — לוח המדות האמורות בתנ"ך. — לוח המטבעות. — סדר לעשות לוח בקצרה. — ועוד ס' דקדוק.
140 עמודים 16' כתיבה יפה מאד.

VI. שלוניקו [1]

102. מחזור מנהג אשכנזים. מסודר מר׳ בנימין הלוי בן ר׳ מאיר הלוי מנירנבערג.
שאלוניקי [2] ש״י 2׳.

103. מחזור מנהג אשכנז. כמחזורי שלוניקו.
סביוניטה שי״ז — קרימונה [3] ש״כ 4׳.

104. מחזור מנהג רומי [4]. עם פירוש קמחא דאבישונא לר׳ יוחנן טריוש
בולוניא רצ״ו [5] — ש״א 2׳.

105. מחזור מנהג רומי. לחודש תשרי (ראש השנה, יום הכפורים וסוכות).
מנטובה ~~שכ״ז~~ 16. הוצאה יקרה המציאות.

106. מחזור מנהג רומי מכל השנה.
מנטובה ~~שכ״ב~~ 2׳. הוצאה יקרה המציאות.

107. מחזור מנהג רומי, ב׳ חלקים, עם מבוא ארוך על המחזורים השונים על הפיוטים ועל הפייטנים מר׳ שמואל דוד לוצאטו (שד״ל).
ליוורנו תרט״ז 8׳.

108. מחזור מנהג ספרד [6].
(חסר) ויניציאה ש״ד 16׳.

[1] שלוניקו היא עיר ואם בישראל רבתי בדעות. בס׳ דברי ימי ישראל בתוגרמה ח״א הוצאה שניה צד 132/36 מונה 19 קהלות שונות בעיר הזאת ורובן היה להן מנהגים שונים בסדרי תפלותיהם ונוסחאות שונות.

הקהלות היותר קדמוניות שם הן ק״ק עץ החיים, וק״ק עץ הדעת, [וק״ק עץ הדעת שלום] בהקהלות האלה שנתייסדו עוד לפני גירוש הספרדים התפללו כפי מנהג רומניא הנרשם לעיל Nr 1. (השוה עוד מה שכתב ר׳ ברוך בן יעקב במחזור כפי מנהג ק״ק קאטאלאן ח״ג צד 5 אודותיהם).

[2] השוה ברלינר „אוים מיינער ביבליאָטעק" Nr. 38 צד 64/66 ורוזאנים דברי ימי ישראל בתוגרמה צד 241, בו נדפסו קינות המזכירות ההרגות הגדולות שהיו באשכנז בימי מסעי הצלב, והן חומר חשוב לקורות ישראל בימים ההם.

[3] השוה ברלינר „אוים מיינער ביבליאָטעק" Nr. 39 צד 67/68.

☞ מחזור מנהג אשכנזי. נדפס על קלף. — נרשם בהוספה Anhang לרשימתי בשפת אשכנזית Hebräische Inkunabeln Nr. 71. צד 13 תחת Nr. 48

[4] בשאלוניקו היו שתי קהלות שהתפללו בנוסח הזה: ק״ק איטליא ישן וק״ק איטליא חדש, השתמשו במחזור מנהג רומי. בספר דברי ימי ישראל בתוגרמה (הוצאה שניה צד 232) כותב על הוצאה הזאת „נדפס בעיר בולוניא על ידי העדות משאלוניק עם פירוש ר׳ יוחנן טריוש צרפתי הנקרא קמחא דאבישונא בשנת ש״א (השלמתו היתה בערב חג הסכות)". השוה עוד מה שכתב ר׳ ברוך בן יעקב במחזור קאטאלאן ח״ג צד 2.

[5] מתי היתה התחלת ההדפסה לא נדפס על המחזור. אמנם מפי ר׳ יוחנן טריוש (מחבר הפי׳ קמחא דאבישונא) מפורש יוצא (בהקדמתו לפירושו על הלכות שחיטה ובדיקה של המרדכי) שהיתה בשנת רצ״ו.

[6] בשאלוניקו היה ק״ק גירוש ספרד (נזכר בתשו׳ מהרשד״ם חו״מ סי׳ רכ״ב). ועוד קהלות היו שהתפללו בנוסח ספרד.

☞ שרידים ממחזורים מנהג ספרד דפוס נפולי ר״ן ודפוס אישאר נרשמו ברשימתי האשכנזית Hebräische Inkunabeln Nr. 71 בצד 13 תחת Nr. 46. 47

109. סידור בית תפלה עם תפילת הרב ח"י ועם תפילות וכוונת המצות מהרב חיד"א זצוק"ל. ושבחא דמטרוניתא ממהר"ם די לונזאנו ועם כל בקשות, ופיוט נאה מהרב המקובל כמהר"ר חיים אברהם מיראנדה.
שאלוניקי תקנ"ז 4′.
בדף קמ"ז מגלת אנטיוכוס בלשון לאדינו (ספרדית).
בדף קמ"ט מעשה היהודית בלשון "
יש בו פיוטים שלא ראה אותם החכם דאוידזאהן (לדיגמא Nr. 4909 אלי אלי למה עזבתני, נמצא פה דף ט"ז ע"ב).

110. מחזור לימים נוראים (ראש השנה וצום גדליה) ספרד.
שאלוניקו תקע"א 4′.

111. מחזור ראש השנה כמנהג ק"ק אראגון [1]) ובסופו תפלות צום גדליה.
סאלוניקו תרע"ז [2]) 4′.

112. מחזור יום הכיפורים, כמנהג ק"ק אראגון [1]) שאלוניקו תרע"ז [2]) 4′.

113. מחזור לנוסח ברצלונה מנהג קטלוניא.
שאלוניקו (משה שונצינו) רפ"ו 8′.
ספר ראשון שנדפס בתוגרמה ע"י בני משפחת שונצינו!
כל הספר מכיל 198 דפים. ספרי מכיל רק 184 דפים.

114. מחזור לר"ה ויוהכ"פ, מנהג קאטאלאן ישן וחדש. שלוניקו תרכ"ג 8.

115. מחזור לר"ה ויוהכ"פ כפי מנהג ק"ק קאטאלון עם מבוא למחזור ברצלונה מנהג קטלוניה מר' ברוך בן יעקב בעברית, גם מאמר ממנו ע"ד התזנים ששמשו בקודש בק"ק קטלן בשלוניקו, ורשימות הקהלות של עיר שלוניקו בספרדית. חומר חשוב לקורות היהודים בשלוניקו. — גם ישנם צלמי אור מן היכל של עיר טולידו וממחזור ישן.
שלוניקו תרפ"ז 4′. ג"ח יפים מאד.

116. (כתב יד) מחזור מנהג קטאלוניען לנוסח ברצלונה כתיבה מרובעה כלילת יופי על נייר כמו קלף.

117. הושענות כמנהג ק"ק סיסיליא ישן וחדש יע"א [3]).
שאלוניקו תרל"ז 8′.

---

[1]) ראה מה שכתוב ע״ד המחזור מנהג הזה בס׳ דברי ימי ישראל בתוגרמה ח״א (הוצאה שניה צד 305), ובן יעקב במחזור קאטאלון ח״ג צד 3.–
רב הראשון של ק״ק אראגון היה ר׳ מאיר ערמאה (מח״ס מאיר תהלות, מאיר איוב) בנו של ר׳ יצחק ערמאה (מח״ס עקדת יצחק). השוה רשד״ם חו״מ סי׳ רפ״ט ודברי ימי ישראל בתוגרמה הנ״ל צד 134.

[2]) ההוצאה הזאת נשרפה כמעט כולה בהתבערה הגדולה והנוראה שהיתה בעיר סאלוניקו ביום 18. אויגוסט (תרע״ז) 1917. ואך שנים או שלשה עקז. ניצולו.

[3]) בערך שנת שכ״ב נפרדה ק״ק סיסיליא לשתי כתות ונתפרדו לשתי קהלות ונקראו בשם

118. נותן זמירות והלל וזמרה פיוטים.
שאלוניקו תרפ״ג 8׳.

119. נעים זמירות, פיוטים עם מבוא מר׳ ברוך בן יעקב.
שלוניקו.

120. (כתב יד) פיוטים ופזמונים מנהג עיר שלוניקו ויש בתוכו פיוטים שלא נדפסו מעולם מלאים רוח חן השתפכות הנפש מול קונה.
174 עמודים 8׳ כת״י מרובע.

121. שיר השירים שנוהגים לקרות בימי הפסח, עם תרגום ועם פתרונו בלשון ספרדי.
שלוניקו תרי״ב 16׳.

122. סדר תקון חצות.
שאלוניקו תרכ״ב 16׳.

123. סדר פרקי אבות. עם תרגום ספרדי.
סאלוניקו תרפ״ח 8׳.

124. הגדה, עם תרגום ספרדי.
סאלוניקו תרפ״ט 8׳.

125. (כת״י) קמיע שמירה לבית, עם ציורים יפים, פרחים וצעצועים, בצבעים שונים.
דף אחד (פוליו).
מוצאה מארץ יון.

126. (כתב-יד) קמיע על קלף, ועליה כתוב למנצח בנגינות וכו׳ משני צדדים. אבל השמות כתובים רק מצד אחד.

127. המגדל הלבן, רשמים זכרונות וסיפורים מחיי עיר שאלוניקו.
תל אביב 8׳.

ק״ק ציציליא ישן וק״ק ציציליא חדש (שו״ת מהרשדים יו״ד סי׳ קפ״ב).

ר׳ יהודה נחמה בס׳ מכתבי דודים מיין (שאלוניק תרנ״ג) עמוד פ״ה כותב שבקהלות האלה היו להם מנהגים משונים ובפרט בהושענות של ימי הסכות היה להם נוסח פרטי. (דברי ימי ישראל בתוגרמה ח״א הוצאה שניה צד 135).

☛ בחלק השני מרשימתי זאת ארשום כל דפוסי עיר שלוניקו שבידי ובייחוד ספרי שאלות ותשובות שנדפסו בעיר שלוניקו ושיש בהם חומר לקורות העיר הזאת מלבד ספרי תפלות ופיוטים הנרשמים פה.

רשימת הפייטנים והפיוטים שבמחזורי קורפו (כת"י)

אברהם: 1) אנא ה' רחמיך יראו, העתר לעם תפלה ישאו (סי' אברם ?) (לליל כפור). 2) אשחריך, כי טוב חסדיך (לשבת הגדול). 3) אשמתי, ואשמותי חבילות חבילות (ליוכ"פ). 4) משה קבל תורה מסיני, ומסרה לנביאי (לשבועות).

אברהם ן' עזרא: 1) אהלל לאל כלה מעשהו, בששת ימים ובשביעי נח ויברכהו (לשבת ור"ח). 2) [הנשמה לך] אשרו דרכיכם גברים, במצות יום הכפורים (לליל כפור). 3) יום בהמן אף אל חרה, ליהודים היתה אורה, אין קדוש אל לזר נמכר (ראב"ע ?) (לשבת זכור). 4) לך אלי תשוקתי, בך חשקי ואהבתי (ראב"ע) (לליל כפור). 5) קומה אלהים עזרתה לי וענה בצרתה (לשבת זכור).

אברהם כהן בן מארינו: 1) אבי אבי לך אקרא, מעוז ומחזה וסתרה (לשבת זכור).

אליהו העלוב ב"ר אברהם: 1) אז בבוא אויבי ומוני (לפסח). 2) אמרו לאל תודה, כלכם ברוב חמדה (לסוכות).

אליאו בן משה [קדוש אז קפוצטו]: 1) מי כמוך אלהי קדם מעונה, כונן שמים בתבונה (לשבועות).

אליה ב"ר שמעיה: 1) איככה אפצה פה, ואיך אשא עין (ליוכ"פ). 2) [סלח לנו] לב ונפש נשפוך כמים, כולנו אל אל בשמים (לליל כפור).

אליעזר די מורדו [הרופא המובהק]: 1) ארחות החקות הודיעני, אשר נפלאות רחוק ממנו (לשבת פ' פרה). 2) אתה ידעת צורי ומלכי, אשר פקדת לתת ערכי (לשבת שקלים). 3) אתי כלה, מטיט יון תבואי (לשבת הגדול). 4) אחלי יכונו היום מחשבות לבי (השוה Nr. 20 מרשימתי זאת).

אלעזר הקליר: 1) אאמיר אותך ס ל ה, בהוד והדר ותהלה (לסוכות). 2) אוחילה לאל אחלה פניו (לא' דפסח. וזולת זה, ואולי הוא רק רשות לפיוטיו). 3) איום זכור נא לשואלי מים (לסוכות). 4) אכתיר זר תהלה לנורא עלילה (לסוכות). 5) או"א טל תן לרצות ארצך (לא' דפסח). 6) אנא הושיעה נא, בני עפר מי מנה (לסוכות). 7) יום מימים הוחס, יום כפור המיוחס (ליום כפור). 8) כבודו איהל כהיום ברחמים, מלך (לראש השנה). 9) מלך אזור גבורה, גדול שמך

בגבורה (לר"ה). 10) מעשה אנוש, תחרות ימיו, שקר נואמיו (ליוכ"פ). 11) מלך אמיץ ואיום, זכור לבאי בתחן היום (לר"ה). 12) מלך עתיק ימים, יום זה מימים (לר"ה).

בנימן ב"ר זרח: 1) אני קראתיך כי תענני אל, הט אזנך לי שמע אמרתי (לר"ה).

בנימן פרחיה: 1) אשכלות שדים, כנכונו לכבודה (לשבת הגדול).

בנימן בן שמואל: 1) אז בהעביר סוררים, כלה ביסורים: בא וגע חינוך, שכלול אפריון (לפסח). 2) אני חכמה שכנתי ערמה (לשבועות). 3) אני ישנה בגלות בבל (לפסח). 4) אצלתיך קנוייתי, כסלת נקוייתי (לפסח). 5) בעלותי ההרה לקבל יקרת פנינים (לשבועות). 6) בתקתי זרוע מבלעיך, והדרכתי ככב גהיך (לשבועות). 7) ומשה קיבל תורה מסיני, נגש קירב לפני ולפנים (לשבועות). 8) כך גזרו רבותינו, סנהדרין גאוני עולם (לשבת הגדול).

דויד: 1) עדתי לאל מיחלת, בנותנה כופר משקולת (לשבת שקלים).

דויד בן הונא: 1) אדבר מישרים, משפטים ישרים (לפסח). 2) אתית יום גאלתני, על במות הרכבתני (לפסח). 3) גן נעול אוספו אראלים, שלחיך בם מסלסלים (לפסח). 4) צאינה וראינה, דרך מישרים (לפסח).

דוד בן בקודה: 1) אנא בקראינו, לקול שועינו ה' שמעה (לליל כפור). 2) למענך אלהי רצה עם לך שחר (ליום כפור).

רב האי גאון: 1) שמע קולי אשר ישמע בקולות, והאל המקבל התפלות (לליל כפור).

ר' זרחיה הלוי (רז"ה): 1) זכר פורים לא יעבור, ספר נוראות דור לדור (לשבת זכור).

יהודה ברבי אהרן קילטי: 1) אל אלהי הצבאות, עושה גדולות ונוראות (סי' אני יהודה ברבי אהרן קילטי נ"ע חמו באק) (לשבת שקלים). 2) אל אלהי הרוחות, יודע תעלומות שת בטוחות (לשבת פ' פרה).

יהודה (הלוי?): 1) אברך לאל אשר יצר שחקים מעל אדמה (לשבת פ' פרה). 2) משתחוים להדרת קודש הר אריאל, ולפנת יקרת מוסר הראל (לליל כפור).

יהודה הלוי: 1) ה' יום לך אערוך תחינה, שעה קולי ושועתי ה' (לראש השנה). 2) ה' נגדך כל תאותי, ואם לא אעלנה על שפתי (לר"ה). 3) ברכי אצולה מרוח הקודש, את שם אדיר (סי' יהודה הלוי בן שמואל נ"ע) (לר"ה). 4) היכל ה' ומקדש הדומו גלה כבודו ונפזר עמו (לר"ה). 5) ידי רשים נחלשים מהשיג ידי כופרים (לר"ה). 6) יה שמע אביונך, המחלים פניך (ליוכ"פ). 7) יה שמך ארוממך, וצדקתך לא אכסה (לר"ה).

יהודה בן משה: 1) יהודה אל צבא חלד, וכל תבל ברוב אימה (לפסח).

יהודה חזן: 1) המלך ה' רום ותחת קונה, הגדילו אמוני (לראש השנה).

יהושע: 1) יה שלח אורו, והופיע בהוד הדרו (לפסח).

יוחנן הכהן (לפי דעת מח"ס עמוד העבודה): 1) אמרו לאלהים, אמת פעולו, אלפי אלפים חילו (ליוכ"פ).

יוסף: 1) זרע בחירי, לעם בחרתיך (לר"ה). 2) זה יום אישש להאמיני, אורח חיים שובע שמיני (לסוכות).

יוסף בן אביתר: 1) במרומי ערץ מכון כסא שבתך (לר"ה).

יוסף ברבי יעקב קלעי: 1) אגגי בפושטו עליך כילק, עצתי הפרת ויהי לעלק (לשבת זכור). 2) מה מתקן טעמי שבת ומה חלקו נועמי חדש (לשבת ור"ח).

יוסף ברבי מאיר: 1) יד עמך לראות, אפקח עיני (לפסח).

יחיאל ב"ר שמואל (הפרנס ?): 1) אין כאל שליט גוזר גזירה (לסוכות).

יעקב: 1) ה' בקול שופר ישמיע ישועה (לר"ה). 2) שירו לאל נבוני, שירו רנני (לשבת ור"ח).

יצחק הקטן ברבי אברהם הפרנס נח נפש, יצחק המבונה כלבי: 1) [מי כמוך] י"י אלהי ישראל, בנה ושכלל אריאל (לפסח).

יצחק בן יהודה בן נתנאל [שנירי] 1) שישי נות יושר, רוני יפת עצות (לשבת הגדול).

יצחק בן ישראל: 1) רבש"ע, ויהי בעלות המנחה, בהעלותי על לבבי חטאתי (ליוכ"פ). 2) רבון העולמים, חתמנו לחיים (לנעילה).

יצחק אבן גיאת: 1) יום בהמן אף אל חרה, ליהודים היתה אורה, יה חסדיו מאז הקרה (לשבת זכור). 2) יום מעמד סיני יום בא ברעיוני (לשבועות). 3) יום מעמד סיני, אשים במו אזני (לשבועות). 4) יצב גבול שמם, למקדש אשר שמם (לסוכות). 5) ירצה עם אביון, אשר פניך שיחר (לליל כפור). 6) ישראל עבדיך לפניך נאספים (ליוכ"פ). (עיין תולדות ר' יצחק אבן גיאת, ורשימת שיריו להח' הברמן, במזרח ומערב כרך ג' מצד 352 והלאה).

ישראל נג'ארה: 1) יעוף חלומי ויורד חזיוני בנטות זממי (לחנוכה).

לוי [בן יעקב אלתבאן]: 1) לב ונפש אכונן, שם ה' לפאר (לשבועות).

מנחם [קוריצי] ברבי מרדכי הפרנס [מאוטרנטו]: 1) אבליל אלף שמני, מכמס סלת דגני (לפסח). 2) אז לקהל המוניך, מלב להוציא למאמיניך (לפסח). 3) וברוב גאונך, מהודר בכס תפארה (לפסח). 4) כבודו מלא רום ושלש שלישי (לפסח).

מנחם בכ"ר נתן עזר: 1) מרום צור שמך ברכתי, ורוב טובך זכרתי (לשבתות השנה ?). (השוה הערותי אל Nr. 18 לעיל).

משה: 1) אזכור מעללי יה, ואתן לו הודיה (לשבת ור"ח). 2) איום מבראשית, כילל מעשה בראשית (לשבת ור"ח). 3) מי עלה שמים מי השלים בכסאו אש וברד (לשבועות).

משה בב"ר וירגיטי: 1) משיח יבא יגאלנו, יבנה נוה תפארתנו (לשבת הגדול).

משה הכהן מקורפו (מח"ם ישיר משה): 1) ויהי בימי מלך אחשורוש אשר נטה אוזן לדבר המן (לשבת זכור).

משה בן עזרא: 1) אל נורא עלילה, המציא לנו מחילה (לנעילה).

משה ב"ר שבתי: 1) מי כמוכה חסין יה, נורא עלילה (לפסח).

משה [דאשקולא בן שלמה גירונדי]: 1) שיר אהבה חדש, שירו לאל נאמן (לשבת הגדול).

משלם (בן קלונימוס ?): 1) אתלונן בצל מחורב, בסיכוך מנוצלי חורב (לסוכות). 2) א) מי יערוך אליך, מענה לספר. ב) כפר רחום לשופכי לך שיחה. ג) לסלחה עונם גשים לחלותך. ד) לעלותך בגיא ובשחקים. ה) עמקים בפלשך תחפוץ צדקה. ו) בצדקה תשובב עם לך חתומים (ליום כפור).

רבינו נסים ראש ישיבת בבל: 1) א) או"א, היה עם פיפיות עמך בית ישראל. ב) או"א רבש"ע, קודם כל דבר אין לי פה להשיב. ג) או"א אם עמדתי לפרט את חטאי. ד) אשמתי, בגדתי, וכו' ואם אתה דן אותי כמעשי. ה) או"א רבש"ע, לא על עצמי אני מתודה ו) או"א רבש"ע מנהג בית דינך הצדק. ז) או"א רבש"ע, לולי חטאנו ופשענו. (ליום כפור).

נתנאל (ב"ר נעמן ?): 1) נורא ברא מעונים, והארץ צמחה עדנים (לסוכות).

עבאם יהודה שמואל: 1) עמדי יחידתי עלי משמרת, עמדי כמו הרה בחיל סוערת (לר"ה). 2) ענה משה ואמר לקירי, לא יאה לי לטעום מיתה (לסוכות). 3) עת שערי רצון להפתח, יום אהיה כפי לאל שוטח (לר"ה).

קלונימוס: 1) את מועדי ה' אליכם אקרא בחירי אל (לשבת הגדול).

שבתי, שבתי ב"ר אבישי: 1) אורח חיים עמי הוריתיך (לשבועות).

2) שומר עמך ישראל, בכל צרה עמנו אל (סי' שבתי בן ר' אבישי ב"ב ?) (לשבת החודש). 3) שמך אלי אודה בכחי, קבל ריח ניחוחי (לשבת החודש).

שבתי חביב: 1) [מי כמוך] שמים כוננת בתבונה, והארץ יסדת בלימה נכונה (לסוכות).

שלום בן יוסף ענבי: 1) שבעה עמודי היד הטבעת (לסוכות). 2) שתים בגבורה, מורכבים מחומר וצורה (לפסח).

שלמה ב"ר יהודה הבבלי: 1) אדרת תלבושת, הוד והדר יקיר (עבודה ליוכ"פ). 2) אהבוך נפש להדך, מונים בוטח ושודך (סי' א"ב, מרדכי הקטן יגדל בתורה כהוגן וכשורה, ש ל מ ה ב ר ב י ה ו ד ה חזק ואמץ מאד בתורה אמן ואמן), כנראה עשאו ר' שלמה ב"ר יהודה לכבוד אחד ששמו מרדכי (לפסח). 3) אור ישע מאושרים, שמור זה מאושרים, (סי' א"ב, שלמה הקטן ברבי יהודה יחי ויגדל בתורה ומעשים טובים אמן) (לפסח). 4) צאינה וראינה משכיל שיר ידידים (המשך מן פיוט הקדום. סי' מרדכי קטן יגדל בתורה אמן ואמן סלה, שלמה הקטן יגדל בתורה אמן סלה נצח) (לפסח). 5) ראשו כתם פז, תג עטור כתר (המשך מן פיוט הקדום. סי' תשר"ק, שלמה) (לפסח). 6) על הרי בשמים, סוב דמה לך דודי (הוספה לפיוט אור ישע. סי' מרדכי הקטן יגדל בתורה, שלמה הקטן ישכיל, יחזק ויגדל בתורה) (לפסח).

שלמה בן גבירול: 1) שבויה עניה לארץ נכריה (לשבת הגדול). 2) שופט כל הארץ, ואותה במשפט יעמיד (לר"ה). 3) שחר קמתי להודות לך אלהי תהלתי (סי' שלמה הקטן חזק) (ליוכ"פ). 4) שטר עלי בעדים וקנין, לשלם דקות המנין (סי' אני שלמה הקטן ברבי יהודה גבירול מאלקי) (לליל כפור). 5) שלח מהרה גואל, אלהי ישראל (סי' שלמה) (לסוכות). 6) שנאנים שאננים, בנצוצים יכהבו (ליוכ"פ). 7) שני זתים נכרתים, בגן נעול ינצרו (לחנוכה). 8) שעה שועת דלים ומלולים (ליוכ"פ).

שלמה שרביט הזהב: 1) שבת וחנוכה, נגשו ויריבון לפני (סי' שלמה מזהב אני, אני שלמה שרביט הזהב בן אליה).

שם טוב בן ארדוטיאל בן יצחק: 1) רבש"ע בראותי בחורותי סר הלם, ויצורי כצל כולם (ליוכ"פ).

שמואל, (שמואל הנגיד ?): 1) אקוד אשתחוה, פני צור לבבי (ליוכ"פ). 2) יעירוני ימי קדם, היותי אות לכל צבא (לפסח). 3) שוקיו עמודי שש, בתכלת וארגמן (לשבת הגדול). 4) שירים ערבים יהגה פי לענות (לסוכות). 5) שמיני חג עצרת, חג לה' (לסוכות).

שמואל בן אליסף מרומא: 1) אל שוכן מרומים, תכן רוח והדומים (לפסח).

שמואל ב"ר חיים: 1) איומה תמיד מבורכה, שם אלהי מערכה: שוכני סנה ברצון (לסוכות). 2) אוים נאמן ונכאב, בגזירת אדון ואב (לסוכות). 3) כבודו שוכן בתוך עם משולשים (לסוכות).

שמעון ב"ר יצחק: 1) אילת אהבים, מתנת סיני (לשבועות).

שמעיה (בן אשר?): 1) כל הנשמה תהלל מעשי יה, שוכן שמים עד מה, יושבת בגלות דומה, ד' ידך רמה עננו יה (לשבת וחנוכה).

רשימת הפיוטים, בלי שם המחבר, שבמחזורי קורפו (כת"י)

(על סדר א"ב)

אות א׳: 1) ה׳ אלהי צבאות, יושב הכרובים, בטית לעמך שובו בנים שובבים. (ליוכ"פ). 2) ה׳ חננו והקימנו, ובספר חיים זכרינו וכתבינו (לליל כפור). 3) איום אשר בך דבוקה, חפצת ורצית לצדקה (סי׳ א"ב) (לשבת פ׳ פרה). 4) אום כאישון ננצרת, חשוך אותה מבצרת (סי׳ א"ב) (לסוכות). 5) אות זה החודש, אצת מכל לקדש (סי׳ א"ב) (לשבת החודש). 6) אז ביום כפור, סליחה הורית (סי׳ א"ב) (ליוכ"פ). 7) אזלת יוכבד ומפייסת למצרים (לשמח"ת). 8) אזמר בשיר משיבת, לנוצרי כבבת (סי׳ א"ב) (לשבת ור"ח וחנוכה). 9) אחלה בורא ניב ולשון, בעד נצורי כבת אישון (לשבת החודש). 10) אך ידעתי כי אתה אל רחום וחנון (ליוכ"פ). 11) אל המתנשא לכל לראש, בחר באום דלת ראש (סי׳ א"ב) (לשבת שקלים). 12) אל נגלה בסיני, ונם אנכי ה׳ (לשבועות). 13) אל עליון ברום חביון (לסוכות). 14) אל עליון למען חסדיך, תורה הנחלת לזרע ידידיך (לשבת פ׳ פרה). 15) אל שת מאז מעונו, מקום אלפי שנאן (חלק מן פיוט שושן עמק. סי׳ א"ב ב׳ פעמים) (ליום כפור). 16) אלהי עולם ה׳, היושב כבודו על כסא רם ונשא (ליוכ"פ). 17) אלהי קדושי, בוחרי ומפרישי (סי׳ א"ב) (ליוכ"פ). 18) אלהינו שבשמים שמע קולינו, וקבל ברחמים וברצון את תפלתינו (סי׳ א"ב הרבה פעמים) (לליל כפור). 19) אמוני נבונים, בתוקעם בירח האיתנים (סי׳ א–ד, לברכת מעריב ערבים) (לר"ה). 20) אמונים אשר נאספו, ברכות נכספו (סי׳ א"ב) (לסוכות). 21) אמת אומנתי לעמוסים, ברית אותי אל השים (סי׳ א"ב) (לשבת ור"ח). 22) אנוש מה יזכה, וצבא דוק לא יזכו בעיניך (סי׳ א"ב) (ליוכ"פ). 23) אנחנו החומר, אפר ועפר, אבק מעופר (סי׳ א"ב ארבע פעמים) (ליוכ"פ). 24) אנשי אמונה אבדו, באים בכח מעשיהם (סי׳ א"ב) (לליל כפור). 25) [חטאנו צורנו] אראלי מעלה אומרים, ה׳ אדונינו (סי׳ א–ה) (לליל כפור). 26) ארחות אראלים, יקדישו ברדתו בסיני (סי׳ א"ב) (לשבועות). 27) אשמנו מכל עם, בושנו מכל גוי (סי׳ א–ב) (ליוכ"פ). 28) אשר אימתך, באראלי אומן, באבירי אומץ (סי׳ א"ב ב׳ פעמים) (ליוכ"פ). 29) את עמי טובות אבשר, ומהם ברכות לא אחסר (סי׳ א"ב) (לסוכות). 30) אתאנו לבקש ממך כפרה, איום ונורא (לנעילה). 31) אתאנו לחלות פניך, כי חסד ואמת יקדמו פניך (לנעילה). 32) אתה הארתה יומם ולילה (סי׳ א"ב ב׳ פעמים) (לפסח).

33) אתה צור מלכינו, ביטה בשפלותינו (סי׳ א״ב) (לסוכות). 34) [רבש״ע] אתודה על עבירות, קלות וחמורות (לליל כפור).

אות ב׳: 1) בטרם שחקים וארקים נמתחו, ה׳ מלך (לליל כפור). 2) בין שדי ילין, דודי צרור המור (לשבה״ג). 3) ברוך אתה וכו׳ אשר בגלל אבות בנים גידל (סי׳ א״ב) (לסוכות). 4) ברוך שאמר והיה העולם, ברוך הוא (ס י ׳ א ״ ב) (לר״ה).

אות ה׳: 1) הודו לה׳ וכו׳ הודו לאדון כל הארץ (סי׳ א–ה) (לסוכות). 2) הולכת ובוכה בכל מדינה (לסוכות). 3) היום תאמצנו, היום תברכינו (סי׳ א״ב) (לר״ה). 4) המפיל ונושא, המוריד ומעלה (הוספה לנשמת) (ליוכ״פ). 5) הריעו לפני מלככם, ונושעתם מאויביכם (ה–ח לברכת אהבת עולם) (לר״ה).

אות ו׳: 1) ובכן יהי רצון מלפניך וכו׳ שתהא השנה הזאת וכו׳ שנת אוצרך הטוב לנו תפתח (סי׳ א״ב) (ליום כפור). 2) ומשה עלה אל האלהים (סי׳ א״ב) (לשבועות). 3) ותען להם מרים, שירו לה׳ כי גאה גאה (סי׳ א״ב) (לפסח).

אות ז׳: 1) זכינו להשלים לשלום, נזכה להתחיל ספר בראשית (לסוכות). 2) זרע בחירי לצם בחרתיך (ליוכ״פ).

אות ט׳: 1) טעמי עם לך משועים, יהיו בעיניך נשמעים (סי׳ ט—מ למי כמוכה) (לר״ה).

אות כ׳: 1) כאשר ראינו שמחת תורתך, כן בבנין בית בחירתך (לסוכות). 2) כהיום הזה בירושלים (סי׳ א–ח) (לסוכות).

אות מ׳: 1) מי אל גדול כאלהים, עושה נפלאות לבדו (לסוכות). 2) מי אל כמוך אדיר המלוכה (סי׳ א–ל) (ליוכ״פ). 3) מלך אדיר במרומים, בשופטו עמים יזכור רחמים (סי׳ א״ב לאמת ואמונה) (לר״ה). 4) מעשה אלהינו, אדיר בויעודו, ברום ובתחת הודו (סי׳ א״ב) (ליוכ״פ׳). 5) מרשות האל הגדול הגבור והנורא (לסוכות).

אות צ׳: 1) צפה בבת תמותה, צום העשור עמותה (סי׳ צום העסור (בסמ״ך !) ארבע פעמים. המשך מן הפיוט שושן עמק איומה) (ליוכ״פ).

אות ק׳: 1) קדוש אדיר בעלייתו, בשכמל״ו (סי׳ א״ב) (ליוכ״פ). 2) קול יעקב יקרא ממעמקים (לר״ה). 3) קרב תוקעי באולמך (סי׳ ק–ת לברכת השכיבנו) (לר״ה).

אות ש׳: 1) שושן עמק איומה, שבת שבתון לקיימה (סי׳ שבת שבתון ד׳ פעמים) (ליוכ״פ). 2) שרפים עומדים ממעל לו (ליוכ״פ). 3) ששון ישעך, עורר לעם משועך (סי׳ ס–צ לברכת גאל ישראל) (לר״ה).

אות ת׳: 1) תאיר נוגה, תאיר נוגה (סי׳ א–ח) (לשמחת תורה). 2) תמהנו מרעות, תשש כחנו מצרות (סי׳ תשר״ק) (לליל כפור). 3) תענו ותעתרו מן השמים, תקובל צעקתכם (סי׳ א״ב) (לר״ה).

מילואים למחלקה .II קורפו

128. טופס מפסק דין שעשו... כמו״ה חיים שבתי בכמו״ה יוסף הכהן [1]) ז״ל וכמוהר״ר אליהו בכמ״ר מנחם הכהן נ״ע [2]) והסכמתם לבטל ניגון הקריאת שמע הבדוי [3]) – ובסופו הסכמת הרבה רבנים מגדולי חכמי איטלי׳ על פסק הרבנים הנ״ל (נקוב מעט) ווינציא תקט״ו 4.

129. סדר עבודת יום הכיפורים, כפי מנהג ק״ק קורפו. ב׳יינה תרמ״ז 16^0

130. סדר ערבית והגדה של פסח. קורפו (דפוס יוסף נחמולי) תרלז 8^0.

131. (כתב-יד) סדר זכור ברית, (זאת... אומרים מן שבוע אלה שמות עד כל שבוע אלה המשפטים [4]) של הבחור יעקב חיים [5]) בכמ״ר יצחק קרידי [6]) יצ״ו אכי״ר אמן (עכ״ל בשער הספר). סדר מלקות.

18 עמודים בתבנית 16^0 כתי׳ מרובע עם ציורים שונים בשלל צבעים שונים. מעשה ידי אמן.

132. (כת״י) כתובה נכתבה ביום ט׳ חשון שנת תר״ו = אלף ושבע מאות ושמנה ושבעים לחרבן בית המקדש.
שם החתן: שמואל בן אליעזר בולילי.
שם הכלה: קוקו בת יהושע משען.
העד הראשון, הוא החכם: יהודה ביבאס בן לא״א הרב החסיד כמו״ה שמואל זצקו״ל.
העד השני (באותיות רומיות) זכריה בן מיכאל מושטאקי.

מילואים למחלקה .III יאנינא וארטא

133. (כתב-יד) קינות והספדים מנהג עיר יאנינא, ובתוכם בלתי נודעים. — בסופו שמות הנפטרים בעיר יאנינא מן שנת תקפ״ט עד עתה ויום פטירת כל אחד ואחד. חומר חשוב לקורות עיר יאנינא.

134. (כת״י) קינה לתשעה באב על שבעה בני חנה מתחלת „אפתח בקינה ואמרר בילל׳ה״ (ע״פ א״ב מנצפ״ך וחתום יצחק חזק). — 4 דפים 16^0 כתיבה מרובעה עם נקודות יפה מאד.

---

1) ראה אודותיו לעיל Nr. 19 ובהערה 1 שם

2) ראה אודותיו לעיל Nr. 36, 37 ובהערותי 1, 2 שם.

3) ע״ד המחלוקת הגדולה שהיתה בעיר קורפו ע״ד הניגונים בקריאת שמע, העיר החכם ר׳ בועז כהן ברשימתו „קונטרס התשובות״ עמוד 35 וציין לעיין בס׳ פאת הנגב להג״ם נסים נבאי. — ופלא שלא העיר שעל מדוכה זו נדפסו שני ספרים. א) „ספר קרית שמע״ שאלוניק תקט״ו (ראה רשי׳ צעדנער מן ספרי ברישוש־מוזעאום עמוד 192) המחזיק במעוז המנגים. ב) ספר „טופס מפסק דין״ מרבנים הנ״ל ואחריהם החזיקו רוב רבני איטלי׳ לבטל נגון הבדוי.

4) בס׳ לקט האומר הנדפס בווינציא תע״ה (ונרשם ברשימתי זאת Nr. 31) כתוב שאומרים אותו „מן עשרה בטבת עד ר״ח אדר בכל יום שני וחמישי״. --

5) אולי הוא הנ״ל בס׳ 53 לעיל. או קדום ממנו. הנ״ל בס׳ 49. —

6) ראה לעיל Nr. 48 ובהערה לנומר 18.

135. שיר השירים עם תרגום לכתב ולשון יונית כמנהג ק״ק יאנינא וארטא. — שאלוניקו תרפו 8.

136. פומון על מינוי מורה צדק בעיר יאנינא. ושמו בראשי הבתים סימן אברהם צבי חזק. Einblattdruck

מילואים למחלקה VI. שאלוניקו

136. סדר ראש השנה ויום הכיפורים באותיות יפות (20 דף) שאלוניקו תקלה 4^0

137. מחזור לימים נוראים (ח״א לבד; ר״ה וצום גדלי׳) מ״ס שאלוניקו תקל״ט 4

137. מחזור לימים נוראים, כנ״ל שאלוניקו תקע״ו 4

138. מחזור לימים נוראים (שני כרכים) שאלוניקו תקפ״ח 4

139. מחזור לר״ה ~~(חסר עד דף ז׳ מערבית ר״ה)~~ בסופו ונתנה תוקף אין לאדינו שאלוניקו ? תר ? 4

140. מחזור ליום הכיפורים שאלוניקו תר 4^0

141. משמרת הטהרה, לימוד למשמרת ער״ח שאלוניקו תרו 4

142. פזמונים שש״ק (= של שבת קודש) [שאלוניקו תר?] 16^0

143. קינות לתשעה באב... ואלה אזכרה וההפטרה עם תרגום לאדינו [שאלוניקו] תרי״ח.

144. ס׳ תחינות ויקרא דשכבי, שאומרים בבית הקברות בערב ראש השנה ויום הכיפורים שאלוניקו תק״ל 16.

145. עמור די רש״י, לנערי בני ישראל בתלמוד תורה. שאלוניקי תק״ס 16.

146. ס׳ סליחות לחודש אלול ועוד ענינים וסדר שאלת מטר ממהר״י ן׳ חיים מלודיאה. שאלוניקו תקנ״ח.

147. כתובת התורה בלשון לעז (לאדינו) וקצת מאמרי רז״ל שנוהגין לאומרם בפני ס״ת ביום חג השבועות שאלוניקו תר״ג.